

Kalamarkkina- katsaus 2025

Kaija Saarni ja Jari Niukko

**Luonnonvara- ja
biotalouden tutkimus
66/2025**

Kalamarkkinakatsauksen laatiminen on osittain rahoitettu Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) avustuksella. Katsaus tuottaa tietoa EMKVR:n Suomen toimintaohjelman arviointia ja ennakoitua varten.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto
EMKVR

Sisältö

Maailmanmarkkinat	4	Silakan vienti nousi.....	29
Elintarvikkeiden kulutuksen kasvu hidastunut.....	5	Luonnonkalaa rannikolta ja sisävesistä.....	30
Vesiviljelytuotanto kasvaa aiempaa hitaammin.....	6	Kalojen hintakehityksessä vaihtelua.....	31
Kalansaaliiden hyödyntäminen tehostuu.....	7	Kalan vähittäishinnat vaihdelleet voimakkaasti.....	32
Maailman kalakaupan kasvu hidastunut.....	8	Elintarvikkeiden myynti kääntyi nousuun.....	33
Epävarmuus heikentää kalakauppaa.....	9	Paneeliyritysten näkemyksiä	34
Hintojen vaihtelu voimakasta 2024.....	10	Kalayrityksiltä ajankohtaista tietoa.....	35
Yhdysvaltojen tullit heijastuvat kalakauppaan.....	11	Vuosi 2024 pähkinänkuoressa.....	36
Lohen kulutus kasvaa kehittyvissä maissa.....	12	Lohen markkinakehitys kääntyi kasvuun.....	37
Markkinoiden epävarmuus laskenut lohen hintoja.....	13	Yhdysvaltain tuontitullit voivat laskea lohen kysyntää 2025 ...	38
El Niño-sääilmiö vaimeni ja kalajauhon tuotanto palautui.....	14	Kirjoloheen vientimarkkinat heikkenivät.....	39
EU:n tuonti kääntyi laskuun vuonna 2023.....	15	Suomukalamarkkinat muutoksessa.....	40
Venäläisyriyten pakotteet heijastuvat Eurooppaan.....	16	Kalateollisuuden rakennemuutos etenee.....	41
Norjan kirjoloheen vienti kasvaa Eurooppaan ja Aasiaan.....	17	Edullinen lohi lisäsi vähittäiskaupan kampanjointia.....	42
Norjan lohen vientimäärä ja arvo supistui 2024.....	18	Kiinnostus kalaa sisältäviin valmisruokiin kasvamassa.....	43
Kotimarkkinat	19	Silakan kysyntä supistumassa vähittäiskaupassa.....	43
Pääosa Suomen elintarvikekalasta tuotua.....	20	Vuoden 2024 pieni silakkakiintiö riitti koko vuoden.....	44
Kalan tuonnin arvo edellisvuoden tasolla.....	21	Silakkaa viedään elintarvikkeeksi ja kalanrehuksi.....	45
Viennin arvo edellisvuotta alhaisempi.....	22	Avomerikalastuksen tulevaisuus voi olla uhattuna.....	45
Tonnikalan tuonti edellisvuotta suurempi.....	23	Sivuvirtojen hyödyntäminen tehostuu.....	46
Kalatuotteiden tuonti Puolasta tasaantunut.....	24	Lähteet	47
Pakastefileiden tuonnin arvo lähes edellisvuoden tasolla.....	25	Lisätietoa	48
Raaka-aineiden vienti tuontia suurempaa.....	26		
Kotimaisen vesiviljelyn kokonaistuotanto nousi.....	27		
Silakka- ja kilohailisaaliit laskivat.....	28		

Maailmanmarkkinat

Elintarvikkeiden kulutuksen kasvu hidastunut

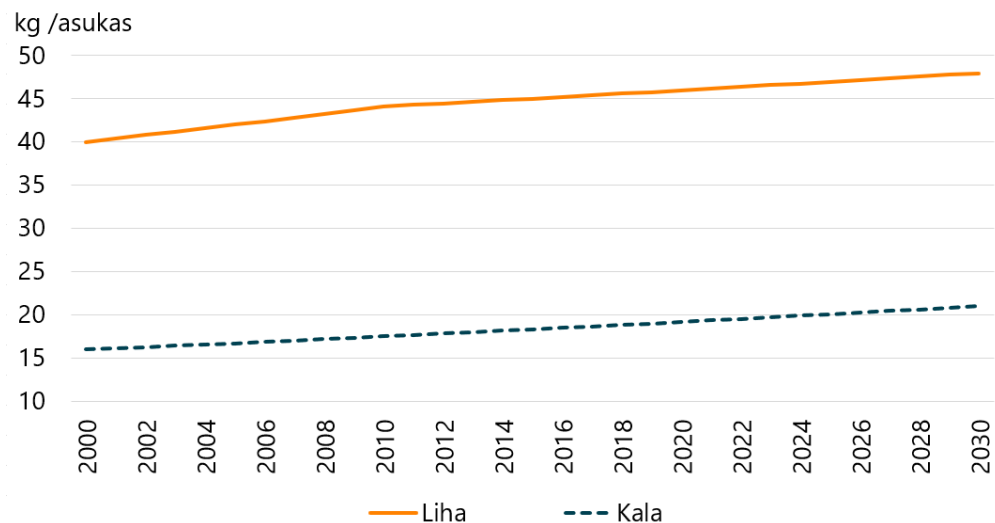
Elintarvikkeiden kysyntä kasvaa maailmalla edelleen. Mutta kasvu on edellisvuosikymmeniä hitaampaa, sillä maailman väestökasvu on taittunut, tulokehitys hidastunut ja kehittyneiden talouksien elintarvikemarkkinoiden kasvu pysähtynyt.

Nopeinta elintarvikkeiden kysynnän kasvu on kehittyvissä kaupungistuvissa maissa. Tulojen noustessa kuluttajien ruokailutottumukset muuttuvat, jolloin eläintuotteiden osuus ruokavaliossa usein kasvaa.

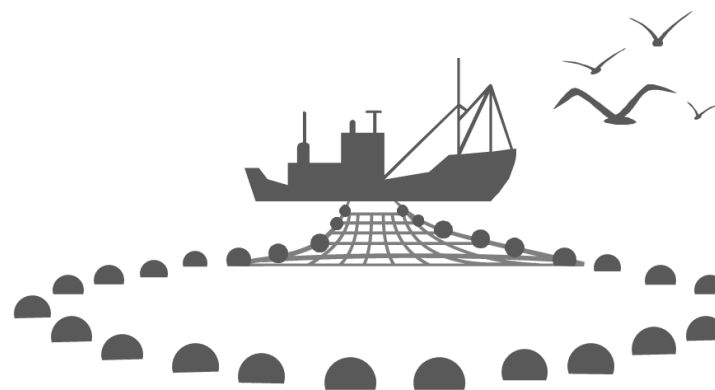
Korkean tulotason maissa ei ole odotettavissa suuria muutoksia eläinproteiinin kulutuksessa. Saatavuuden paranemisesta huolimatta kasvipohjaiset proteiinikorvikkeet ovat edelleen vain pieni osa ruoan kokonaiskulutuksesta. Aivan viime vuosina liha- ja kalatuotteiden kulutus on supistunut, mutta se on johtunut pääosin hintavaihteluista eikä mieltymysten tai kulutustottumusten pysyvistä muutoksista.

Kalaa kulutetaan maailmalla merkittävästi liha- tuotteita vähemmän. Kalatuotteiden kulutuksen ennustetaan seuraavan vuosikymmenen aikana kasvavan lihaa nopeammin.

Lihan ja kalan kulutuksen kehitys 2000–2030

Kuva: OECD/FAO 2025 (muokattu).

Vesiviljelytuotanto kasvaa aiempaa hitaammin

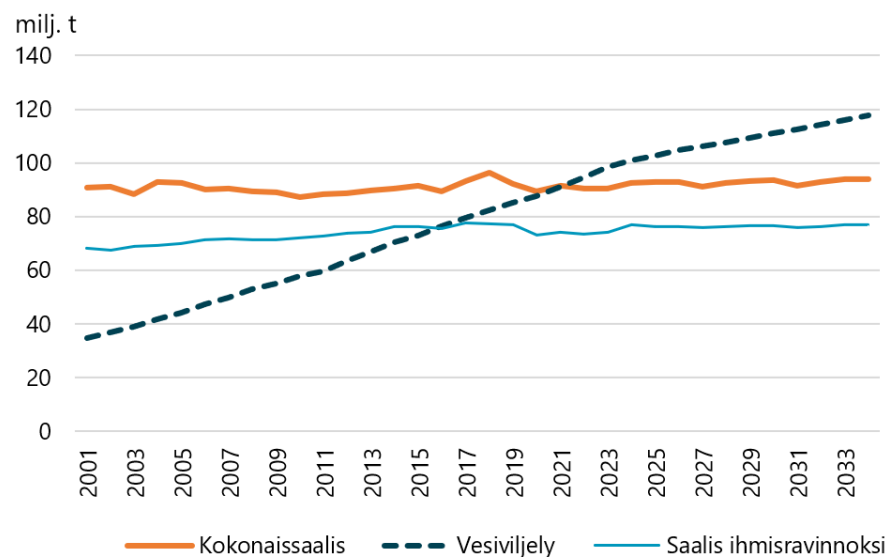
Maailman kalansaaliit ovat säilyneet noin 90 miljoonassa tonnissa 1990-luvusta lähtien. Vesiviljelyn kasvu on ollut vakaata ja vuodesta 2015 lähtien vesiviljely on tuottanut enemmän ihmisravintoa kuin kalastus. Vuonna 2022 vesiviljelytuotanto ylitti kalastuksen kokonaissaaliin.

Maailman yhteenlasketun kalantuotannon odotetaan kasvavan 212 miljoonaan tonniin vuoteen 2034 mennessä. Kalatuotannon kasvu perustuu lähes yksinomaan lisääntyvään vesiviljelytuotantoon, jonka ennustetaan kasvavan 17 miljoonaa tonnia seuraavan kymmen vuoden aikana. Vesiviljelyn kasvu tulee merkittävästi hidastumaan, sillä viime vuosikymmenellä kasvu oli 30 miljoonaa tonnia.

Aasia tulee säilymään tärkeimpänä vesiviljelytuotantoalueena ja Kiina tulee pysymään suurimpana tuottajamaana, jonka osuus maailman tuotannosta vakiintuu 53 prosenttiin. Intia ja Vietnam tulevat kasvattamaan merkittävästi osuuttaan maailman vesiviljelytuotannossa.

Katkaravun ja muiden äyriäisten tuotannon odotetaan kasvavan voimakkaimmin, noin 38 prosenttia seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Maailman kalansaaliin ja vesiviljelyn tuotanto ja ennuste vuoteen 2034

Kuva: OECD/FAO 2025 (muokattu).

Kalansaaliiden hyödyntäminen tehostuu

Kehitysarvio (vuosista 2022–2024) vuoteen 2034

Saaliit nousevat 94 miljoonaan tonniin

- Saaliit kasvavat 3,2 %
- El Niño-sääilmiön heikkeneminen ja onnistunut säätely vahvistaa kalastusta
- Poisheitettävän kalan väheneminen ja teknologian kehitys tehostaa saaliin hyödyntämistä
 - Isompi osa saaliista ihmisravinnoksi
- Kasvava kalafileen kysyntä tuottaa aiempaa enemmän sivuvirtoja
 - > 31 % kalajauhasta sivuvirroista

Kalan kulutus kasvaa 192 miljoonaan kiloon

- Ihmisravintona käytetyn kalan osuus tuotannosta kasvaa 90 %:iin
- Kalan kulutuksen vuotuinen kasvuvauhti hidastuu
- Keskikulutus 21,8 kg/hlö/v vuonna 2034
- Kulutus nousee kaikkialla paitsi Euroopassa
- Voimakkaimmin kulutus nousee Aasiassa

Viljelytuotanto kasvaa 118 miljoonaan tonniin

- Vesiviljelyn merkitys ihmisravintona kasvaa > 2034 kulutuksesta 60 % vesiviljelystä
- Tuotannon vuotuinen kasvuvauhti hidastuu
 - Tiukempi ympäristölainsäädäntö hillitsee kasvua
 - Parhaimpien kasvatuspaikkojen väheneminen rajoittaa kasvua

Maailman kalakaupan kasvu hidastunut

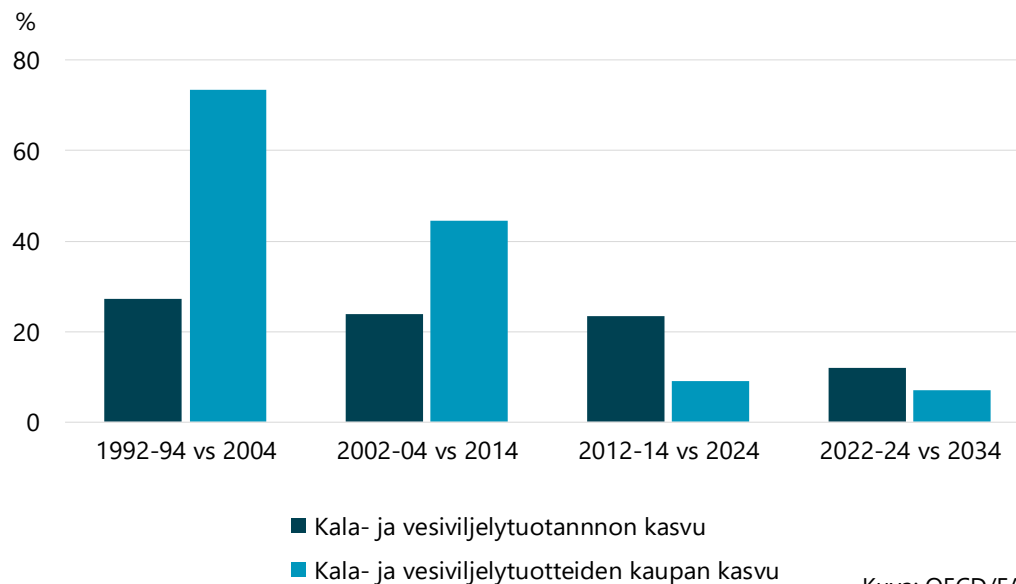
Kehitysarvio (vuosista 2022–2024) vuoteen 2034

Kalan elintarvikeviennin määrä nousee 46 miljoonaan tonniin (tuotepaino)

Kalakaupan kasvu oli voimakasta 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa, jolloin se kasvoi huomattavasti tuotantoa nopeammin. Kehitys kääntyi 2010-luvulla, minkä jälkeen kaupan kasvu on ollut tuotantoa hitaampaa. Myös tulevina vuosina kasvun ennustetaan jäävän aiempia vuosia hitaammaksi. Tuotantomaiden kotimarkkinakysynnän kasvu, kuljetuskustannusten nousu ja vesiviljelytuotannon hidastuva kasvu ovat tärkeimpiä kehityksen syitä.

Aasia säilyy suurimpana tuontialueena. Kiinan ja Japanin tuontimäärien odotetaan laskevan paikallisten mieltymysten kasvaessa ja väestön pienentyessä. Japanin ja Amerikan tuonti nousee kasvaneen kysynnän ja riittämättömän tuotantokapasiteetin takia. Euroopan tuontin ennustetaan laskevan.

Maailman kala- ja vesiviljelyn tuotannon ja kaupan kasvun vertailu 2022–2024 vs. 2034

Kuva: OECD/FAO 2025 (muokattu).

Epävarmuus heikentää kalakauppaa

Vuosi 2023 oli kalastus- ja vesiviljelyalalle vaikea. Maailman kalakaupan volyymi ja arvo lasivat, sillä kalatuotteiden tarjonta oli niukkaa ja kysyntä heikkoa.

Vuonna 2024 kala- ja vesiviljelytuotanto kasvoi yli 2 prosenttia 194 miljoonaan tonniin. Kalansaaliit kasvoivat El Niño-sääilmiön väistyttyä. Vesiviljelytuotanto kasvoi etenkin Aasiassa kysynnän vahvistuessa. Vesiviljelyn kasvua vah-

visti kasviperäisten rehuraaka-aineiden saataavuuden paraneminen. Kalajauhon ja -öljyn hinnat säilyivät samaan aikaan korkeina.

Vuonna 2024 kalakaupan volyymi kasvoi hienoisesti, mutta arvo laski vuoteen 2023 verrattuna. Tärkeimpien markkina-alueiden kysyntä jäi heikoksi. Tuonnin arvo laski EU:ssa, Kiinassa, Yhdysvalloissa ja Japanissa. Tuonti Kiinaan supistui oman kalantuotannon ja kotimaan ky-

synnän kasvun takia. Muissa maissa kalatuotteiden kysyntä heikentyi epävarman taloudellisen tilanteen vuoksi.

Vuonna 2025 tuotannon ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttia 196,6 miljoonaan tonniin. Kasvu perustuu lähes yksinomaan vesiviljelytuotantoon, jonka ennustetaan nousevan 2,6 prosenttia 104 miljoonaan tonniin. Kalakaupan kasvu jää vähäiseksi. Volyymin ennustetaan kasvavan 0,5 prosenttia ja arvon 1,7 prosenttia 183,7 miljardiin dollariin. Kalakaupan hitaan kehityksen tärkeimpänä syynä on pitkittyneen inflaation heikentämä kuluttajaluottamus Yhdysvalloissa ja EU:ssa.

Vuonna 2025 kauppapoliittiset muutokset, valuuttakurssien vaihtelut ja inflaatio muokkaavat maailmankaupan arvoa, volyymia ja kaupapavirtoja. Tullit nostavat hintoja, valuuttakurssien vaihtelut vahvistavat tai tasapainottavat muutoksia ja inflaatio heikentää ostovoimaa ja kaventaa arvoketjun katteita.

Maailman kalakauppa

	2023	2024	2025 (enn.)	Muutos 2025–2024
	miljoonaa tonnia (elävän kalan painona)			
Kalan tuotanto	188,9	193,7	196,6	1,5 %
Kalan saalis	90,4	92,3	92,6	0,3 %
Vesiviljely	98,5	101,4	104,0	2,6 %
Kalakaupan arvo (USD mrd.)	180,8	180,6	183,7	1,7 %
Kaupan volyymi	66,3	66,5	66,8	0,5 %
Kokonaiskulutus	188,9	193,7	196,6	1,5 %
Ruuun kulutus	170,1	173,3	175,9	1,5 %
Rehun kulutus	15,5	16,4	16,7	1,8 %
Muu käyttö	3,4	3,9	3,9	0,0 %
Kalan kulutus ihmisravinnoksi (kg/vuosi)	21,1	21,3	21,4	0,6 %
Kalastuksessa tuotettu kala	9,0	9,0	8,9	-0,9 %
Vesiviljelyssä tuotettu kala	12,1	12,3	12,6	1,7 %
FAO KALAN HINTAINDEKSI (2014-2016=100)	117,3	113,7	117,6*	-0,8 %*

Lähde: FAO 2025. a.

* I-IV

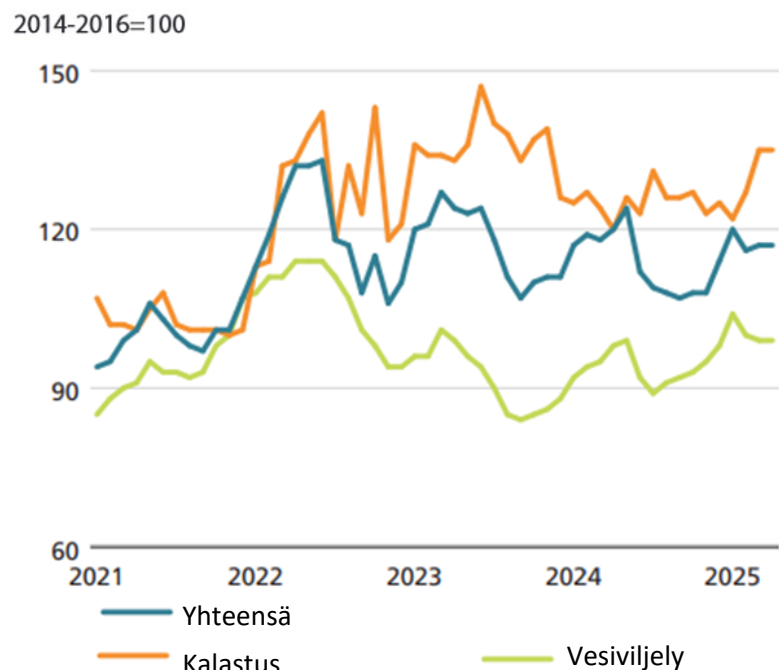
Hintojen vaihtelu voimakasta vuonna 2024

Vesiviljelytuotteiden ja saaliskalojen hintakehitys eriytyi voimakkaasti vuonna 2023, sillä taloudellinen epävarmuus heijastui markkinoihin ja heikensi kalatuotteiden kysyntää. Tammi-syyskuussa 2023 vesiviljelytuotteiden hinnat laskivat yli 10 prosenttia. Samaan aikaan saaliskalojen hinnat nousivat, sillä tärkeiden saalislajien tarjonta jäi riittämättömäksi.

Vuonna 2024 saaliskalojen hinnat vakiintuivat ja säilyivät aiempia vuosia korkeammalla tasolla. Vesiviljelytuotteiden hintaindeksi säilyi saaliskaloja vakaampana vuosina 2023–2024, vaikka hinnat pysyivät korkeina ja lohien hinta vaihteli voimakkaasti. Muiden viljelylajien, erityisesti katkarapujen, alhaiset hinnat hillitsivät hintaindeksin nousua.

Vuoden 2025 keväällä hintaindeksi oli lähes sama kuin keväällä 2024. Kevään jälkeen saaliskalojen hinnat ovat hieman laskeneet varastojen normalisoituessa, kun taas viljeltyjen tuotteiden hinnat ovat vahvistuneet.

FAO:n kalan hintaindeksin muutos 2021–2025

Kuva leikattu: FAO 2025. a.

Yhdysvaltojen tullit heijastuvat kalakauppaan

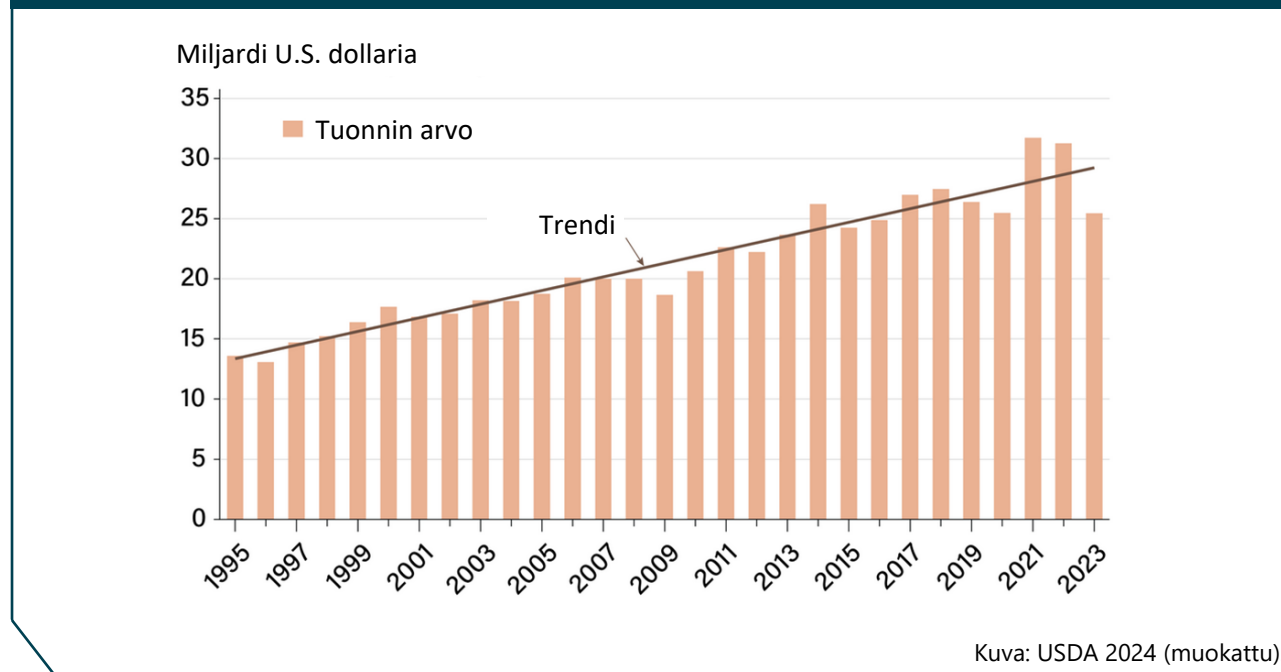
Yhdysvallat on maailman suurin kalamarkkina-alue. Vuonna 2024 tuonnin arvo oli 26 miljardia dollaria, eli 16 prosenttia maailman kalantuonnin arvosta.

Vuoden 2025 alussa Yhdysvallat ilmoitti kiristävän kauppapolitiikkaa asettamalla tuontitulleja muun muassa kalatuotteille. Niiden tarkoituksena on tasapainottaa kalan ulkomaankauppaa ja suojella ja lisätä omaa kalatuotantoa. Tullit tulevat nostamaan kalan hintoja Yhdysvalloissa, sillä omaa tuotantoa ei pystytä nopeasti kasvattamaan. Kalastusta ei voi merkittävästi lisätä ja oman vesiviljelytuotannon kasvattaminen vaatii aikaa.

Tullit todennäköisesti kiihdyttävät inflaatiota ja heikentävät yhdysvaltaisten kuluttajien luottamusta. Edullisempien kalatuotteiden kysyntä kasvaa tai kuluttajat saattavat siirtyä edullisempiin proteiinivaihtoehtoihin.

Tuontitullit tulevat muuttamaan kalakaupan rahavirtoja, sillä eri maille saatetaan asettaa erisuuruisia tulleja. Maat, joiden kilpailukyky heikkenee korkeiden tullien takia Yhdysvalloissa, kasvattaa vientiä uusille korvaaville markkinoille. Kanada ja Chile tulee säilymään Yhdysvaltojen markkinoilla vahvana, sillä maihin ei kohdisteta tulleja tai ne jäävät muita kalakaupan suuria toimijoita pienemmiksi.

USA:n kalatuotteiden tuonnin arvon kasvu 1995–2023 (2023 arvo)

Muutokset maailman kalakaupassa eivät todennäköisesti jää lyhytaikaisiksi. Vaikka Yhdysvallat lieventäisi jonkin ajan kuluttua tulleja, jo pelkkä epävarmuus saattaa muuttaa toimijoiden strategioita ja johtaa toimitusketjujen uudelleen järjestelyyn.

Lohen kulutus kasvaa kehittyvissä maissa

Atlantin lohi on tärkeimpiä kalatuotteita kehittyneissä teollisuusmaissa ja merkittävin kala Suomen markkinoilla. Lohen tuotannon vuosikasvu on viimeisen vuosikymmenen aikana ollut keskimäärin 2 prosenttia ja kasvun ennakoidaan jatkuvan noin 3 prosentin suuruisena. Vuonna 2024 Atlantin lohen tuotannon määrä nousi 1 prosentin ja oli 2,5 miljoonaa tonnia.

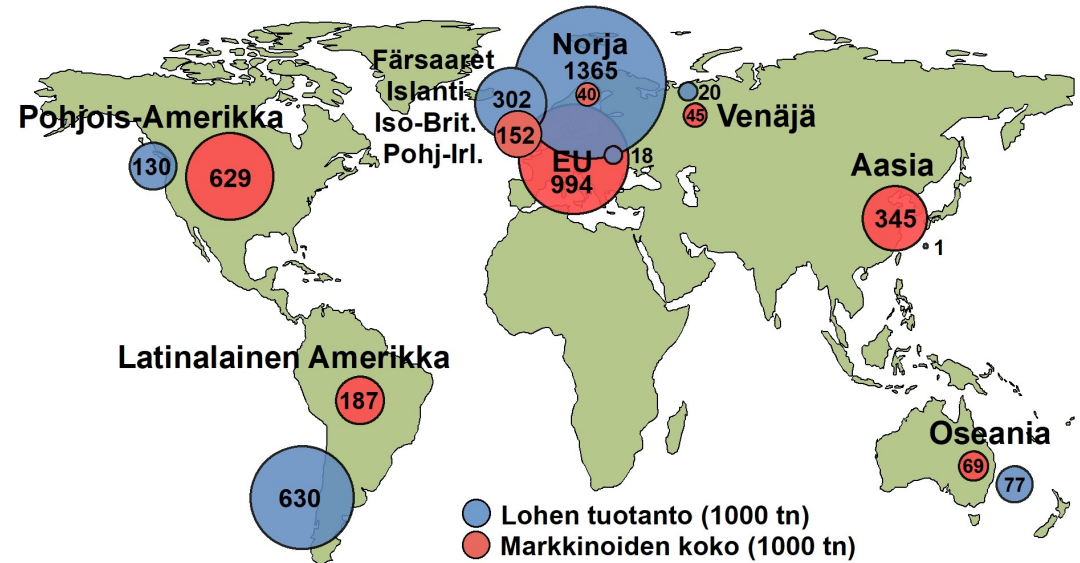
Norjassa tuotetaan noin puolet ja Chillessä neljännes kokonaisuudesta. Muut tuottajat ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Tuotanto on keskittynyt, kun isot yritykset ovat ostaneet pienempiä. Lohen päämarkkinat ovat EU:ssa ja Pohjois-Amerikassa. Lohen kulutus kasvaa nopeasti myös kehittyvissä maissa, erityisesti Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Atlantin lohen viiden suurimman tuottajan tuotanto vuonna 2024

5 suurinta lohen kasvattajaa	Lohen tuotanto (1000 tn, perattu paino)	%
Mowi	502	20 %
SalMar	232	9 %
Cermaq	184	7 %
LerØy Seafood	148	6 %
AquaChile	133	5 %
YHTEENSÄ	1198	47 %
Kokonaistuotanto	2542	100 %

Lähteet: Lerøy Seafood Group annual report 2024, Mowi Integrated Annual Report 2024, Mowi Salmon Farming Industry Handbook 2025, SalMar Annual Report 2024.

Atlantin lohen tuotanto- ja markkina-alueet vuonna 2024

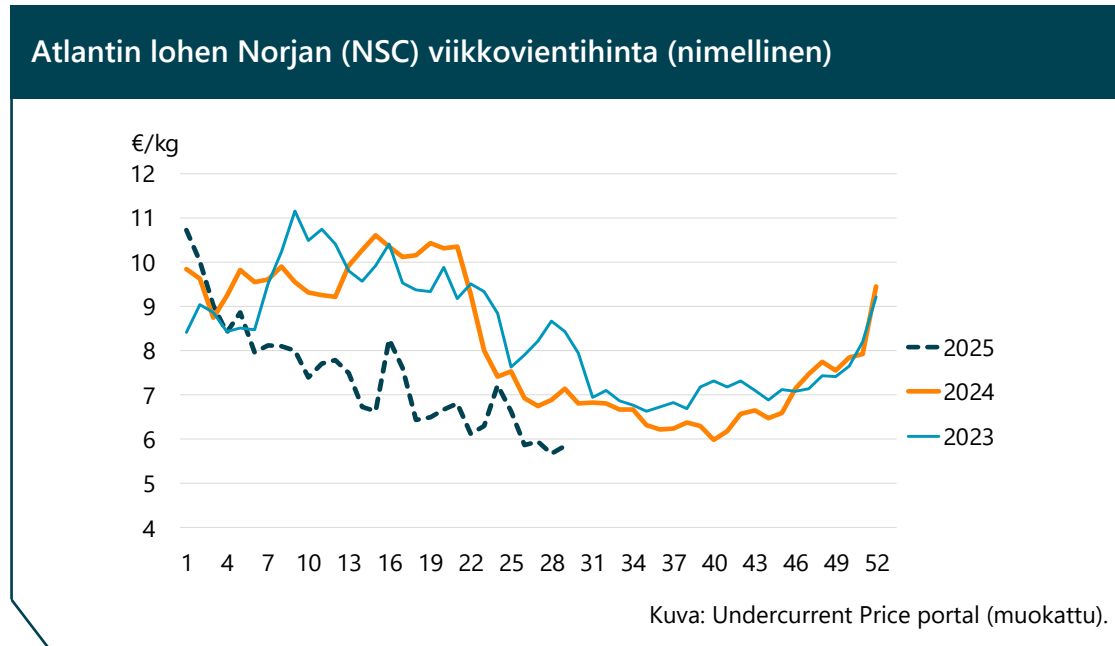
Lähde: Mowi 2025.

Markkinoiden epävarmuus laskenut lohien hintoja

Lohen tarjonta on viime vuosina laskenut, sillä suurilla tuottajamailla, Norjalla ja Chilellä on ollut tuotannollisia vaikeuksia.

Vuonna 2024 Norjan tuotantoa pienensi talvihaavaumien ja kalatäin aiheuttamat tuotantotappiot ja niiden ehkäisemiseksi tehdyt ennenaikaiset teurastukset. Vaikean tilanteen takia markkinoille tuli paljon talvihaavojen vaurioitettamia, heikkolaatuisempia kaloja. Tämä heikensi norjalaisen lohien mainetta ja alensi hintoja. Epävakaa tarjonta ja kuluttajien heikko taloustilanne painoi lohien hintatasoa kesästä 2024 alkaen. Chile tuotantoa pienensi vaikeat tuotanto-olosuhteet, tiukkeneva säätely ja kasvatuspoikasten niukkuus.

Tuotannon ennustetaan kasvavan vuonna 2025, sillä Norja ja Chile ovat pystyneet parantamaan tuotanto-olosuhteita. Mutta markkinatilanne on epävakaa ja kehitys on ollut poikkeuksellista vuonna 2025. Lohen tarjonnan kasvu johti hintojen laskuun alkuvuonna 2025, vaikka normaalisti hinnat ovat vuoden alussa niukan tarjonnan takia korkealla. Geopoliittinen epävarmuus ja kansainvälistä kauppaa uhkaavat kiristykset heikensivät lohien markkinanäkymiä ja kysynnän kasvua.

El Niño-sääilmiö vaimeni ja kalajauhon tuotanto palautui

Vuosittain noin 20 miljoonaa tonnia kalaraaka-ainetta käytetään kalajauhon ja kalaöljyn tuottamiseen. Vajaa kolmannes kalajauhon ja vajaa puolet kalaöljyn raaka-aineesta saadaan kalateollisuuden sivuvirroista.

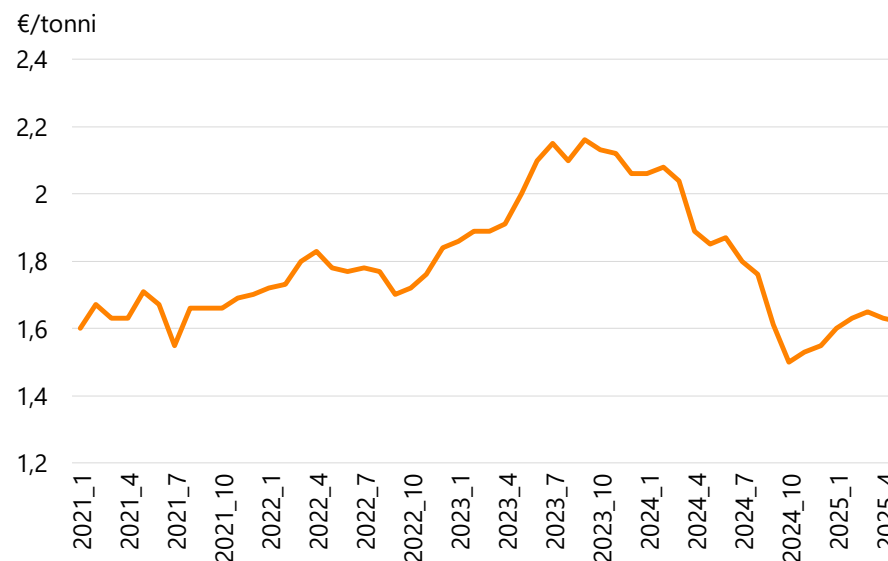
Maailman kalajauhon tuotanto on noin 5 miljoonaa tonnia ja kalaöljyn tuotanto miljoonaa tonnia vuodessa. Etelä-Amerikan rannikko on merkittävin raaka-aineen kalastusalue. Peru ja Chile tuottavat 25 prosenttia maailman kalajauhosta ja 22 prosenttia kalaöljystä. Alueen saaliit voivat vaihdella voimakkaasti, sillä muutaman vuoden välein toistuva El Niño-sääilmiö voi vaikeuttaa kalastusta ja pienentää saaliita.

Vuonna 2023 El Niño heikensi huomattavasti Perun kalastusta. Maailman kalajauhon tuotanto supistui lähes 20 prosenttia ja nosti kalajauhon hintaa vuoteen 2022 verrattuna.

Vuonna 2024 El Niño väistyi ja Perun kalastus elpyi nopeasti. Maailman kalajauhontuotanto nousi 26 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna, sillä Perun kasvanut tuotanto pystyi korvaamaan muiden alueiden supistunutta tuotantoa.

Myös kalaöljyn tuotanto kasvoi, mutta se jäi vain 12 prosenttiin vuoteen 2023 verrattuna. Perun saaliiden rasvapitoisuudet ovat jääneet aiempaa alhaisemmaksi. Kalaöljyn niukka tarjonta ja korkea hinta supisti 10 prosenttia kalaöljyn kauppaa vuoteen 2023 verrattuna.

Kalajauhon keskihinta, Super Prime, IFFO (Peru ja Chile)

Lähde: Undercurrent Price portal.

Ennusteiden mukaan kalajauhon tuotanto nousee ja hinnat tulevat laskemaan vuonna 2025. Sen sijaan kalaöljyn heikko tarjonta pitää hinnat ylhäällä.

Suurin kalajauhon ostaja on Kiina, jossa kalajauho käytetään sianlihan ja katkarapujen tuotantoon.

EU:n tuonti kääntyi laskuun vuonna 2023

EU:n oma kalatuotanto ei riitä kysynnän kattamiseen. Kalatuotteiden tuonnin pitkään jatkunut kasvu taittui vuonna 2020 pandemian seurauksena. Rajoitusten purkauduttua kalan tuonti kasvoi nopeasti. Jo vuonna 2022 tuonnin arvo nousi pandemiaa edeltävää tuontia suuremmaksi.

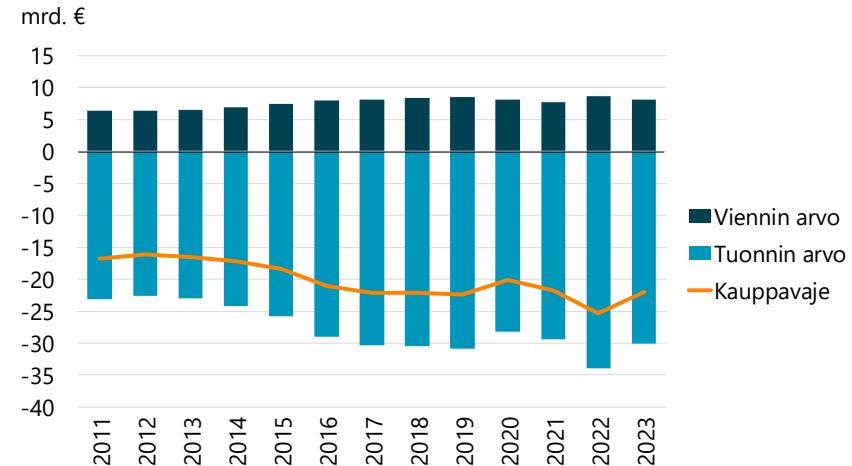
Vuonna 2023 EU:n kalakauppa kääntyi laskuun. Tuonnin määrä ja arvo väheni 3 prosenttia. Arvo supistui 30,1 miljardiin euroon ja määrä 5,9 miljoonaan tonniin.

Lohikalojen tuonnin arvo EU:hun on kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2023 lohikalojen tuontimäärä laski 18 prosenttia, mutta arvo säilyi 8,4 miljardissa eurossa. Turskakalojen tuonti säilyi 2,3 miljoonassa tonnissa. Äyriäisten ja tonnikalan tuonnin määrä ja arvo laski vuoden 2022 verrattuna.

EU:n kalatuotteiden vientimäärä laski 3 prosenttia, 2,2 miljoonaan tonniin, mutta arvo pysyi lähes samana 8,1 miljardissa eurossa. Norja on EU:n tärkein vientimaa. Sen osuus EU:n viennin arvosta oli 24 prosenttia. Suurin osa Norjan viennistä on kalajauhoa ja -öljyä.

Tuonnin arvon supistumisen vuoksi EU:n kalakaupan alijäämä pieneni 8 prosenttia ja oli 22 miljardia euroa vuonna 2023.

EU:n kalakaupan tase 2011–2023

Lähde: EUMOFA 2024.

Kalan kulutus on laskenut EU:ssa vuodesta 2021 lähtien. Yhä suurempi osa kuluttajista ei syö lainkaan kalatuotteita. Hinta on noussut entistä tärkeämmäksi ostopäätöstä ohjaavaksi tekijäksi.

Venäläisyritysten pakotteet heijastuvat Eurooppaan

Turskakalojen kysyntä on pysynyt EU:ssa korkeana. Vuonna 2023 turskakalojen kulutus oli lähes 2,5 miljoonaa tonnia. Alaskanseiti ja turska ovat markkinoiden tärkeimmät turskakalalajit. Markkinat perustuvat tuontiin. Kaikki Alaskanseiti on tuotua ja 95 prosenttia turskasta on tuotua.

Turskakalamarkkinat ovat riippuvaisia Venäjän tuonnista. Viime vuosina yli kolmannes EU:n turskakalatarjonnasta on perustunut venäläiseen raaka-aineeseen, joka jalostetaan eurooppalaisessa jalostuslaitoksessa tai josta on Kiinassa jalostettu valmiita tuotteita.

EU:n vähittäiskauppa on ollut haluton ostamaan venäläisiä tuotteita sen jälkeen kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan vuonna 2022. EU on pitäytynyt asettamasta pakotteita, sillä venäläiselle turskakalalle ei ollut selkeää korvaava vaihtoehtoa.

Kuva: Susanna Winqvist, Pixabay

Tilanne muuttui toukokuussa 2025, jolloin EU kielsi kahden suuren venäläisen turskakalayriksen pyytämien tuotteiden tuonnin Unionin alueelle. Pakotteet asetettiin, sillä yritysten väitettiin osallistuneen Venäjän valtion tukemiin vakoilutehtäviin ja kriittisen infrastruktuuriin sabotaaseihin.

Norja tuki EU:n päätöksiä ja kielsi yritysten pääsyn Norjan satamiin ja aluevesille. Lisäksi yhtiön aluksille ei myönnetä kalastuslupia Norjan talousvyöhykkeellä toimimiseen. Yritykset ovat kiistäneet syytökset. Venäjä valtion mielestä Norjan pakotteet tulevat heikentämään Barentsin ja Norjan merien kalakantojen hoito- ja sääntelyjärjestelmää.

EU:n ja Norjan päätökset heikentävät turskakalojen tarjontaa. Hinnat todennäköisesti nousevat ja kuluttajat siirtyvät osittain edullisempiin kalalajeihin.

Norjan kirjolohen vienti kasvaa Eurooppaan ja Aasiaan

Norjan kirjolohen tuotanto ja vienti on vaihdellut vuosittain. Vuonna 2020 kirjolohen tuotanto kasvoi voimakkaasti. Pandemian heikensi kirjolohen vientiä Aasian markkinoille. Viennin kasvu kohdistui Eurooppaan ja myös Suomeen tuotiin kirjolohta aiempia vuosia enemmän.

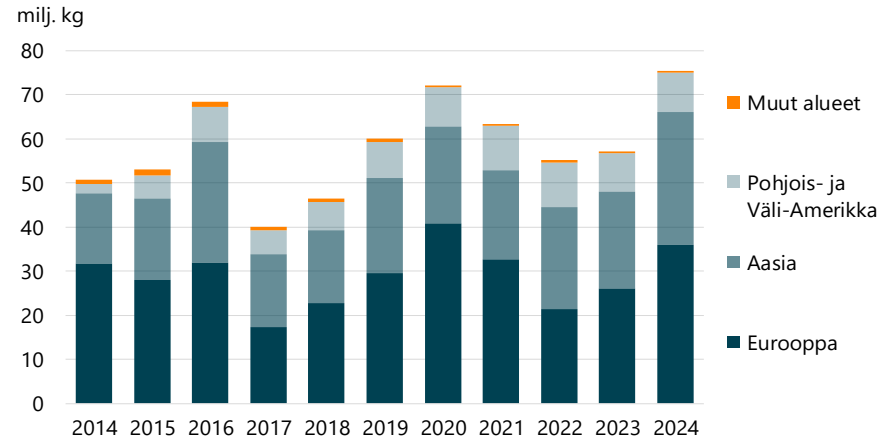
Kirjolohen vientimäärä supistui vuonna 2021. Yli puolet kirjolohesta myytiin Eurooppaan. Valko-Venäjä, Ukraina ja Puola olivat suurimmat vientimaat, jonne suuntautui yhteensä 75 % Euroopan viennistä.

Vuonna 2022 Norjan kirjolohen vienti laski 55 miljoonaan kiloon. Aasia nousi suurimmaksi markkina-alueeksi, sillä Euroopan markkinat supistuivat Venäjän hyökkäyssodan takia. Vienti Suomeen kaksinkertaistui miljoonaan kiloon. Puolet tuonnista jäi Suomen markkinoille ja loput vietiin edelleen Euroopan markkinoille.

Vuonna 2023 Norjan kirjolohen vienti kääntyi kasvuun ja vienti Eurooppaan kasvoi yli 26 miljoonaan kiloon. Kirjolohen vienti Suomeen supistui. Vientihinnat laskivat ja viennin arvo pysyi noin 500 miljoonassa eurossa vuonna 2023.

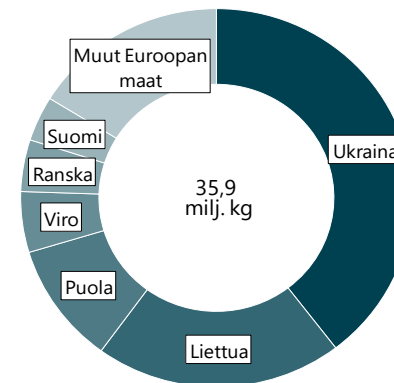
Kirjolohen vientimäärä kasvoi yli 30 prosenttia 75 miljoonaan kiloon vuonna 2024. Vienti kasvoi Eurooppaan ja Aasiaan. Kolmannes viennistä myytiin Eurooppaan, suurimmat vientimaat olivat Ukraina ja Liettua joiden vienti lähes kaksinkertaistui. Vienti Suomeen supistui. Viennin arvo nousi yli 20 prosenttia 580 miljoonaan euroon, mutta vientihinta laski. Suomeen viedyn kirjolohen keskihinta oli 6,2 euroa kilo vuonna 2024.

Norjan kirjolohen vientialueet 2014–2024

Lähde: Statistics Norway.

Norjan kirjolohen vienti Euroopan maihin vuonna 2024

Lähde: Statistics Norway.

Norjan lohien vientimäärä ja arvo supistuivat 2024

Pandemiarajoitusten purku lisäsi voimakkaasti ravintolakäyttöä vuonna 2021. Tuoreen kokonaisen lohien kokonaisvienti Norjasta nousi yli miljoonaan tonniin. Vienti Eurooppaan kasvoi 9 prosenttia. Aasian ja Pohjois-Amerikan vientimäärä kasvoi yli 20 prosenttia.

Lohien kysyntä säilyi korkeana myös 2022, mutta Norjan supistuneen tuotannon takia lohien vientimäärä Aasiaan ja Eurooppaan väheni. Lo-

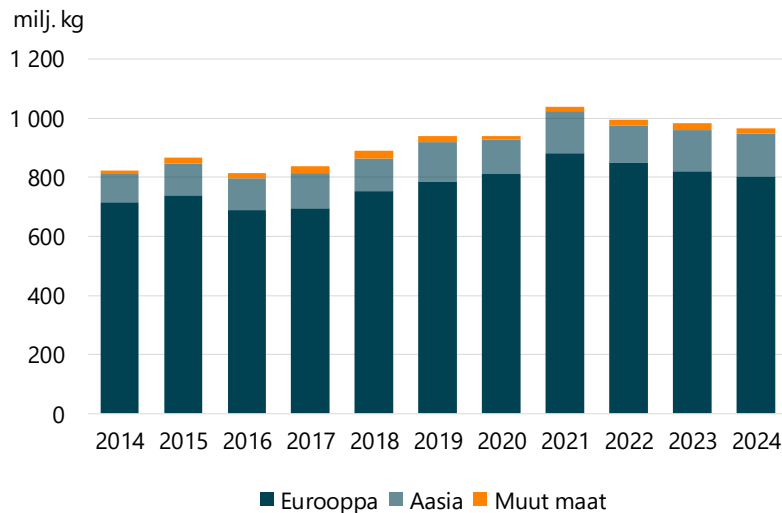
hen tarjonta säilyi niukkana myös 2023. Vienti supistui prosentin ja vientihinnat nousivat vajaa 5 prosenttia. Tuoreen lohien viennin arvo nousi kahdeksaan miljardiin euroon.

Vuonna 2024 vientimäärä supistui 2 prosenttia. Heikon markkinatilanteen takia lohien vientihinta laski ja viennin arvo putosi 7 prosenttia 7,4 miljardiin euroon.

Norja on lisännyt tuoreen lohifileen vientiä. Vuosina 2018-2024 vienti on kasvanut yli 80 prosenttia.

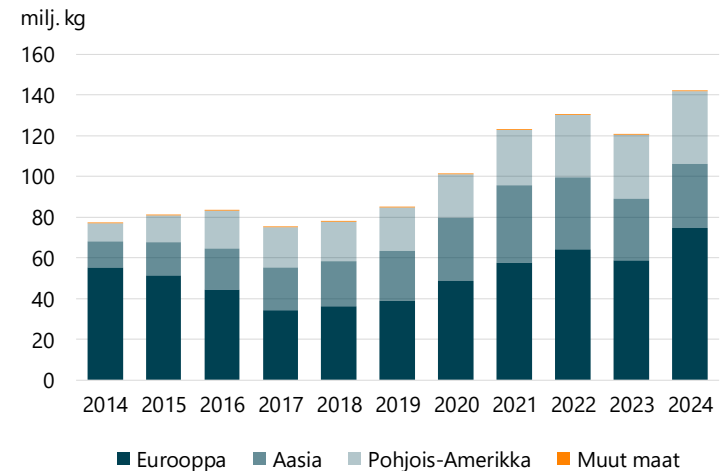
Vuonna 2024 tuoreen lohifileen vientimäärä kipusi 18 prosenttia. Vientihinta laski prosentin ja oli keskimäärin 12,8 euroa kilo. Lohifileen viennin arvo nousi 1,82 miljardiin euroon.

Norjan tuoreen kokonaisen lohien vientialueet

Lähde: Statistics Norway.

Norjan tuoreen lohifileen vientialueet

Lähde: Statistics Norway.

Kotimarkkinat

Pääosa Suomen elintarvikekalasta on tuotua

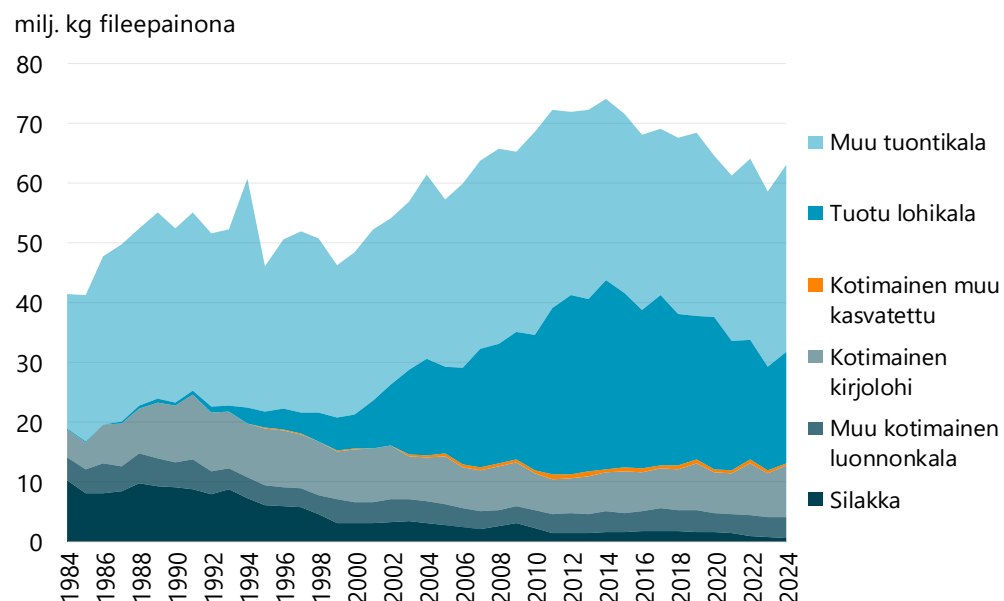
Kotimarkkinoilla elintarvikekalan kysyntä on 1980-luvun alusta kasvanut vuoteen 2015 asti, jonka jälkeen se kääntyi laskuun. Kotimaista kalaa on korvautunut tuodulla kalalla. 1980-luvun alussa puolet kalasta oli kotimaista, kun tällä hetkellä tuodun kalan osuus lähes 80 prosenttia.

Lohikalojen kysyntä kasvoi Suomessa pitkään samaa tahtia kuin Atlantin lohien tuotanto maailmalla. Kasvatetut lohikalat korvasivat erityisesti silakkaa. Nyt tärkeimmät kauppakalat ovat lohi ja kirjolohi. Kasvatettujen lohikalojen osuus on runsaat 40 prosenttia markkinoista.

Viime vuosina lohikalojen kysyntä on korkean hinnan vuoksi vähentynyt. Erityisesti lohikalojen tuonti on supistunut. Vuoden 2023 jälkeen markkinat ovat kääntyneet kasvuun. Lohikalojen ja muiden kalalajien tuonti kasvoi. Myös kotimaisen kirjolohen kysyntä kasvoi Suomessa.

Vuonna 2024 Suomessa käytettiin fileepainona mitaten noin 64 miljoonaa kiloa kalaa. Tästä vajaa 27 miljoonaa kiloa oli lohta ja kirjolohta. Lohikaloista runsas 30 prosenttia oli kotimaassa kasvatettua kirjolohta ja loput pääasiassa Norjasta tuotua lohta ja kirjolohta. Muuta tuontikalaa oli 31 miljoonaa kiloa ja kotimaista luonnonkalaa 4 miljoonaa kiloa.

Suomen elintarvikekalalan markkinoiden kehitys vuosina 1984–2024

Lähde: Luke.

Kalan tuonnin arvo edellisvuoden tasolla

Vuonna 2024 Suomeen tuotiin kalatuotteita yhteensä 389 miljoonalla eurolla. Tästä ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden osuus oli 381 miljoonaa euroa. Lisäksi Norjasta tuotiin 178 miljoonalla eurolla kokonaista tuoretta lohta, joka vietiin sellaisenaan edelleen muualle Eurooppaan. Tämä läpivienti pois lukien Suomen ihmisravinnoksi tuodun kalan arvo oli sama edellisvuoteen verrattuna.

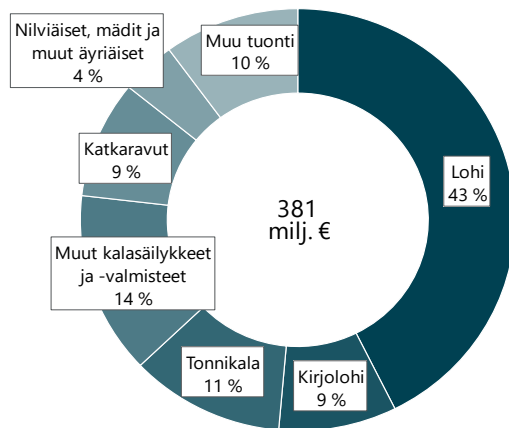
Vuonna 2024 tuotiin lohta 163 miljoonalla eurolla, mikä oli edellisvuoden tasolla. Kirjolohta tuotiin puolestaan edellisvuotta vähemmän. Tuodun kirjolohen arvo oli 33,5 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli noin 37 miljoonaa euroa.

Pakastettujen kalojen ja valmisteiden tuonnin arvo nousi hieman edellisvuodesta ja oli yh-

teensä 201 miljoonaa euroa. Tästä tonnikalan osuus oli 44 miljoonaa euroa, katkarapujen ja katkaraputuotteiden 34 miljoonaa euroa ja silli- ja silakkavalmisteiden ja -säilykkeiden arvo 12 miljoonaa euroa.

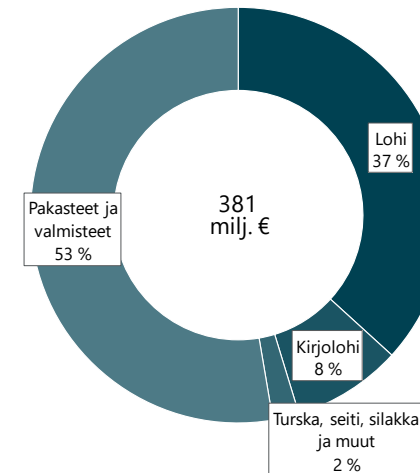
► Luke tilastot: [Kalan ulkomaankauppa](#)

Ihmisravinnoksi tuodun kalan arvo päätuoteryhmittäin 2024

Lähde: Luke.

Tuonnin arvon jakaantuminen tuoretuotteisiin ja muihin kalatuotteisiin vuonna 2024

Lähde: Luke.

Huom.: Kuvat eivät sisällä Norjasta Suomen kautta Eurooppaan myytyä tuoretta lohta.

Viennin arvo oli edellisvuotta alhaisempi

Norjasta tuotiin vuonna 2024 kalatuotteita kaikkiaan 175 miljoonan euron arvosta, mikä oli 45 prosenttia kokonaisarvosta. Ruotsin osuus on ollut viimeisen viiden vuoden aikana 10-16 %. Ruotsista tuotiin kokonaista kirjolohta 4,5 miljoonaa kiloa, mutta lisäksi useita muita tuotteita, kaikkiaan 56 miljoonan euron arvosta. Yli 10 miljoonan euron tuontimaita olivat lisäksi Alankomaat, Tanska, Saksa, Puola, Viro ja Espanja.

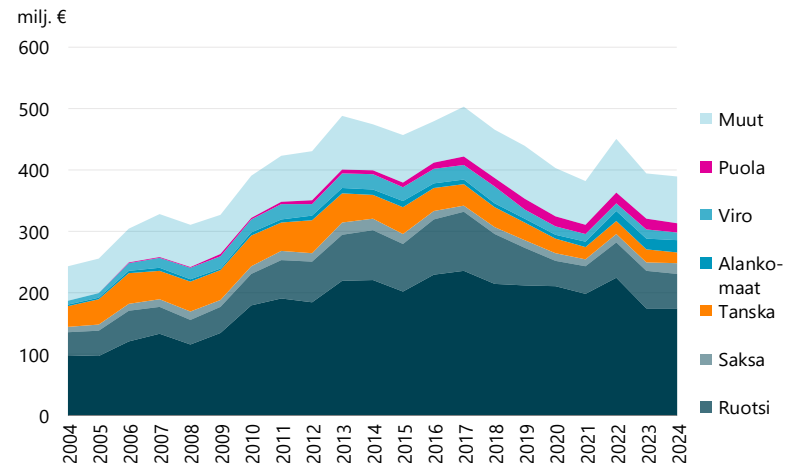
Kalan ja kalatuotteiden viennin arvo on noussut selvästi 2000-luvun aikana. Vuonna 2024 viennin arvo oli 73 miljoonaa euroa, mikä oli kuitenkin 10 prosenttia edellisvuotta alhaisempi.

Vuonna 2024 selvästi eniten vietiin Viroon. Viroon vietiin 32 miljoonalla eurolla kalaa, suurimmaksi osaksi silakkaa ja kilohailia, mutta paljon myös mätiä ja kokonaista kirjolohta. Tanskan vienti perustui suurimmaksi osaksi kalarasvoin ja -öljyihin, kalajauhoon ja kokonaiseen silakkaan. Tanskaan vietiin 13,6 miljoonalla eurolla. Ruotsiin vienti laski 57 % edellisvuoteen verrattuna, ollen runsaat 5 miljoonaa euroa. Venäjälle vietiin elokuuhun 2014 asti paljon pakastettua kilohailia ja silakkaa. Niiden vienti loppui tämän jälkeen Venäjän tuontikiellon vuoksi.

Kaiken kaikkiaan arvoltaan eniten vietiin silakkaa, mätiä ja kokonaista kirjolohta sekä kalarasvoja ja kalajauhoa.

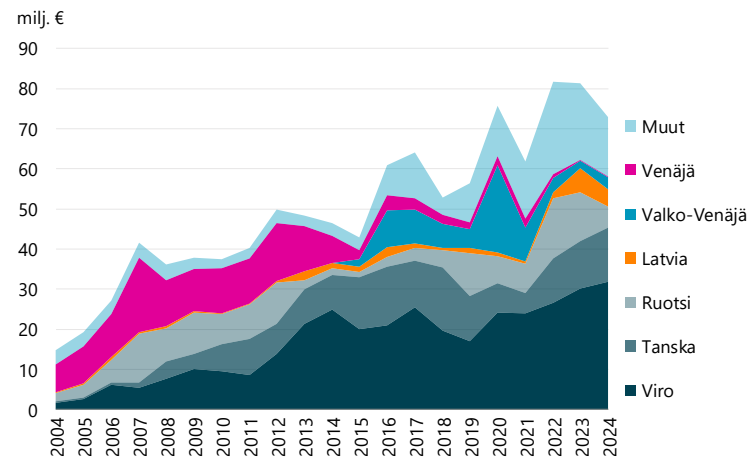
Huom. Viennistä on vähennetty kokonainen tuore lohi, jota on Norjasta viety Suomen kautta eteenpäin merkittävästi etenkin vuosina 2017–2024. Vuonna 2024 vietiin 27 miljoonaa kiloa.

Kalan ja kalatuotteiden tuonnin arvo 2004–2024

Lähde: Luke.

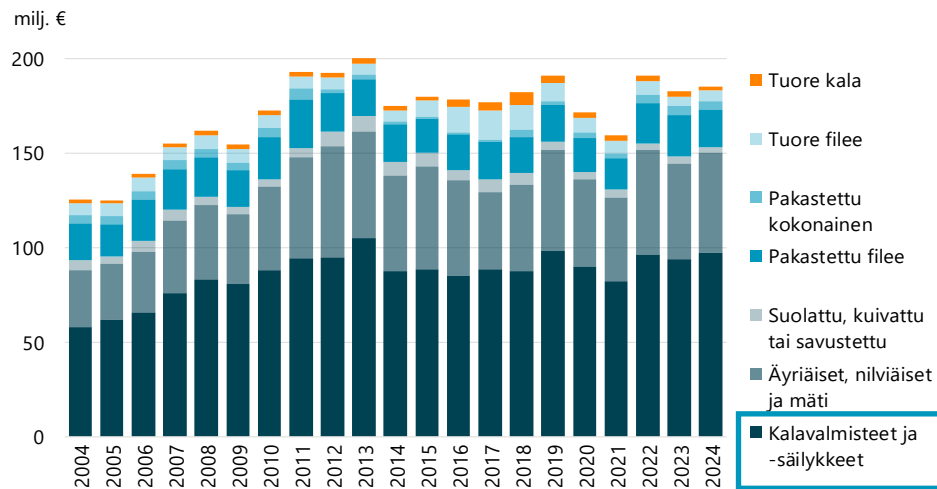
Kalan ja kalatuotteiden viennin arvo 2004–2024

Lähde: Luke.

Tonnikalan tuonti edellisvuotta suurempi

Muun kuin lohikalajien tuonnin arvon kehitys 2004–2024

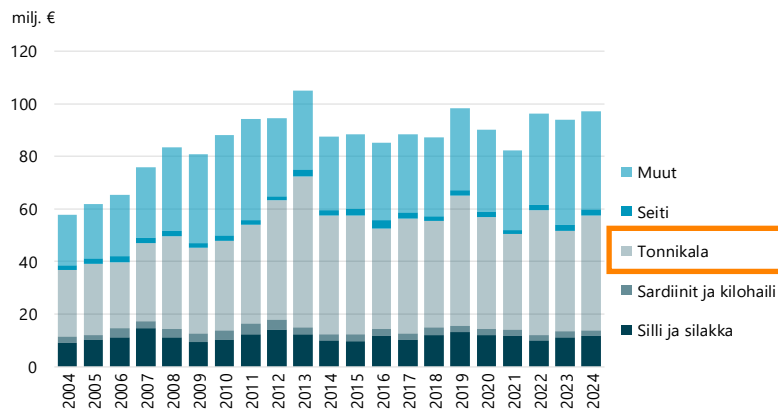
Lähde: Luke.

Lohikalajien lisäksi Suomeen tuodaan muuta kalaa ja kalatuotteita, vuonna 2024 noin 185 miljoonalla eurolla. Tuontikalasta tonnikalaa käytetään lohien jälkeen eniten. Tonnikalaa on käytetty viimeisten vuosien aikana keskimäärin noin 1,5 kiloa henkilöä kohden vuodessa.

Vuonna 2024 tonnikalavalmisteiden tuonnin arvo oli 44 miljoonaa euroa, kun vuonna 2023 arvo oli 38 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 tonnikalaa tuotiin yhteensä 8 miljoonaa kiloa, eniten Thaimaasta, Mauritiukselta ja Espanjasta.

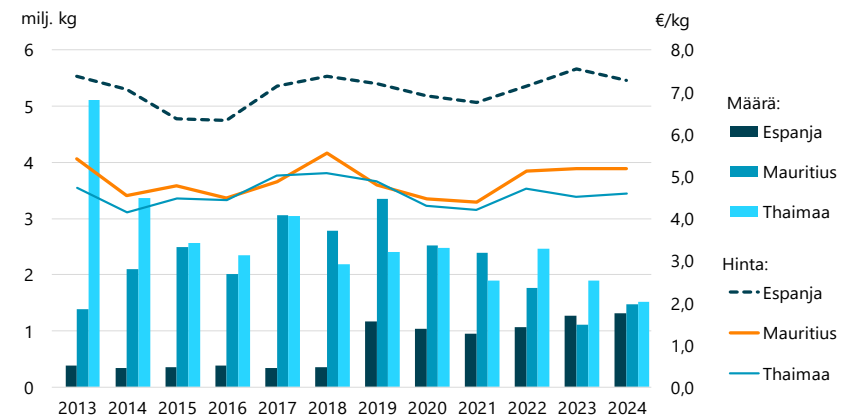
► Tilastot: Kalan ja kalatuotteiden tuonti ja vienti

Kalavalmisteiden tuonnin arvon kehitys 2004–2024

Lähde: Luke.

Tonnikalan tuonnin kehitys maittain

Lähde: Luke.

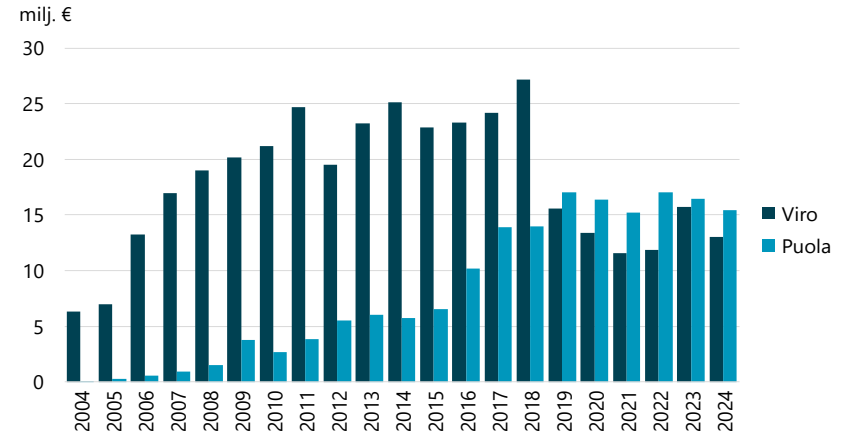
Kalatuotteiden tuonti Puolasta tasaantunut

Viron ja Puolan osuus kalatuotteiden tuonnin arvosta oli yhteensä 7 prosenttia vuonna 2024. Puolan tuonti oli noususuunnassa 2010-luvun alusta, mutta on sittemmin tasaantunut. Vuonna 2024 Puolan tuonti oli 15,5 miljoonaa euroa. Viron tuonti on ollut 2020-luvun alkuvuosina reilut 40 prosenttia pienempi kuin 2010-luvulla. Vuonna 2024 Virosta tuotiin 13 miljoonalla eurolla.

Puolasta tuodaan eniten kalavalmisteita ja -säilykkeitä. Myös savustettua lohta, seitiä ja alaskanseitiä tuodaan paljon. Virosta tuodaan eniten kalavalmisteita ja -säilykkeitä. Lisäksi Virosta tuodaan paljon tuoretta kalafilettä sekä savustettua lohta.

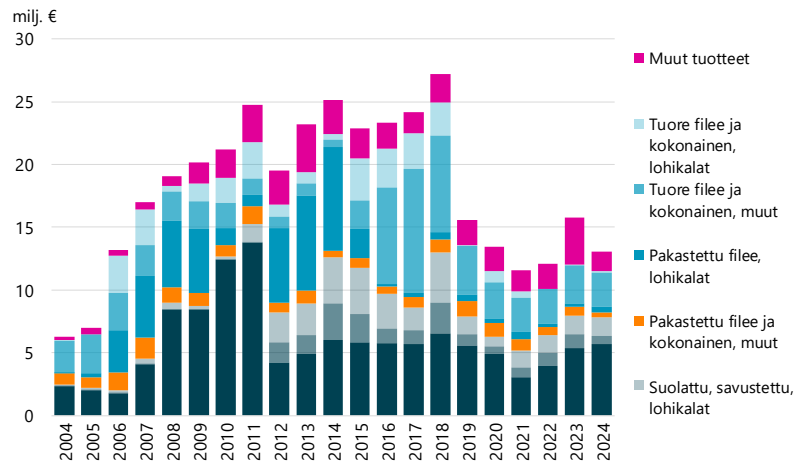

Virosta ja Puolasta tuodun kalan arvo 2004–2024

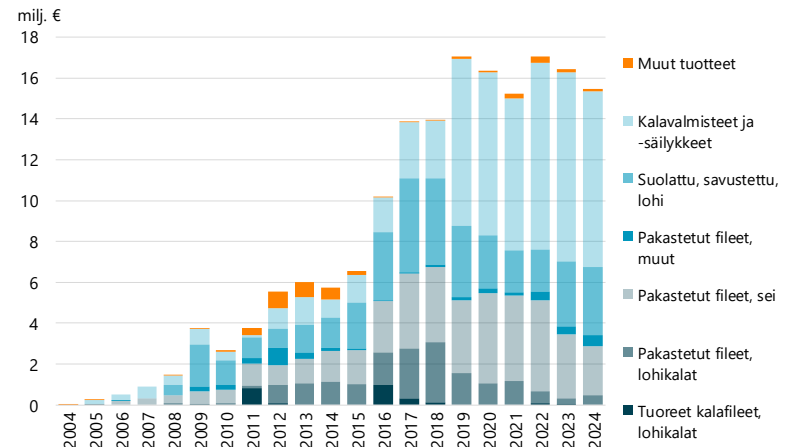
Lähde: Luke.

Virosta tuotujen kalatuotteiden arvo 2004–2024

Lähde: Luke.

Puolasta tuotujen kalatuotteiden arvo 2004–2024

Lähde: Luke.

Pakastefileiden tuonnin arvo lähes edellisvuoden tasolla

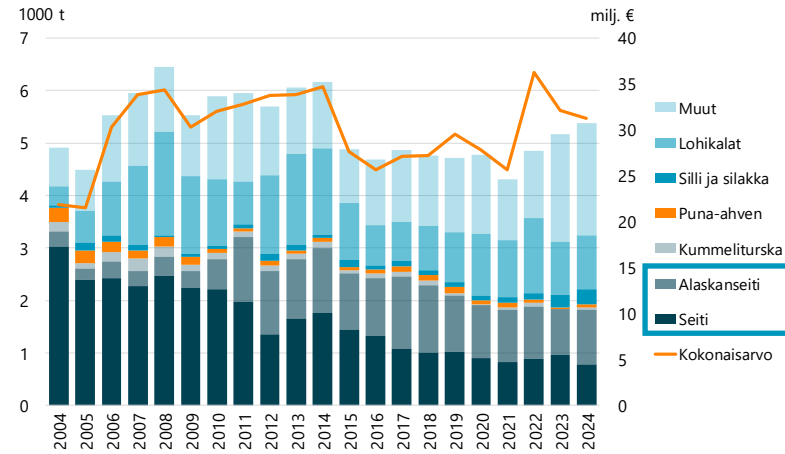
Pakastefileitä tuotiin yhteensä 5,4 miljoonaa kiloa. Vuonna 2024 tuonnin arvo oli lähes edellisvuoden tasolla, ollen noin 31 miljoonaa euroa.

2000-luvun alussa kaksi kolmannesta Suomeen tuoduista pakastefileistä oli seitä. Sein kysyntä on laskenut ja alaskanseitin määrä on nykyään hieman seitä suurempi. Kiinan ja Tanskan osuus tuonnista on pienentynyt. Puola on 25 prosentin osuudellaan nykyään merkittävin seikalojen tuontimaa, mutta Suomeen on tullut vuosina 2023 ja 2024 paljon myös venäläistä alaskanseitiä.

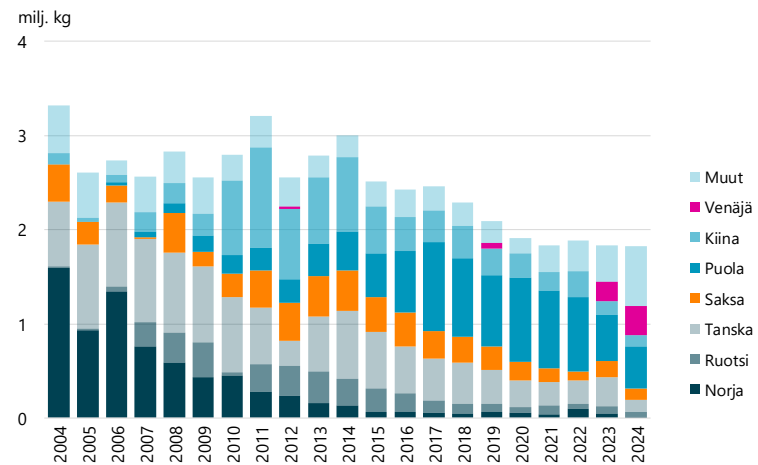
Kuva: Pro Kala ry

Pakastefileiden tuonnin kehitys 2004–2024

Lähde: Luke.

Alaskanseitin ja seitin tuontimaita 2004–2024

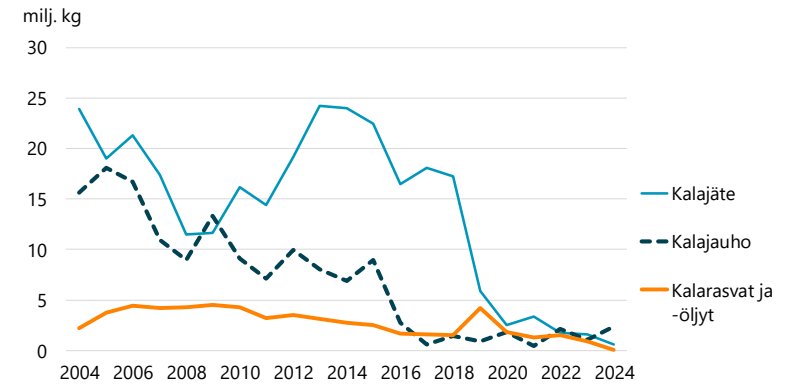
Lähde: Luke.

Rehuraaka-aineiden vienti tuontia suurempaa

Kalajauhon tuonti on vähentynyt voimakkaasti, kun kalarehuissa käytetty kalajauhoa on korvattu kasvisperäisillä raaka-aineilla ja viime vuosina etenkin kotimaisella kalajauholla. Vuodesta 2017 lähtien kalajauhoa on myös viety. Vuonna 2024 kalajauhoa vietiin 3,3 miljoonaa kiloa, mikä oli arvoltaan 6 miljoonaa euroa. Kalarasvojen ja -öljyjen hinta on ollut korkea viime vuosina ja myös niiden tuonti on laskenut. Vuonna 2024 niitä tuotiin enää vain 0,5 miljoonalla eurolla, vientiarvon ollessa lähes 7 miljoonaa euroa.

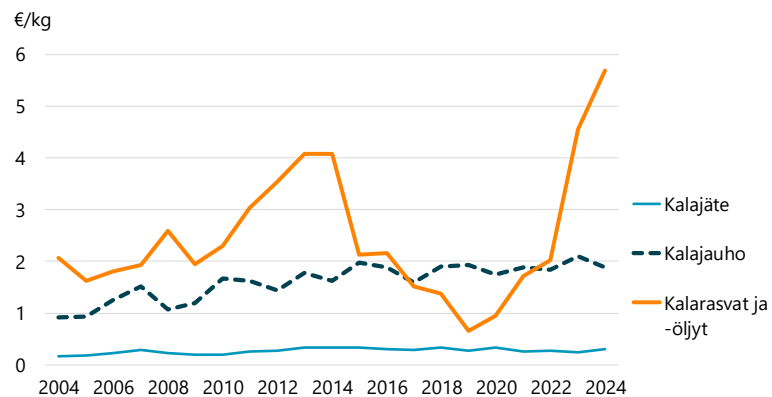
Kalajätettä käytetään turkiseläinten rehuissa. Kalajätteen kysyntä kasvoi 2010-luvun alusta ja oli sen jälkeen korkeimmillaan vuonna 2013. Tämän jälkeen turkiseläinten määrä ja kalajätteen tuonti vähenivät. Kalajätteen tuonti romahti turkistalouden laskusuhdanteen alkaessa vuonna 2019.

Kalarasvojen ja -öljyn, -jauhon ja -jätteen tuonti 2004–2024

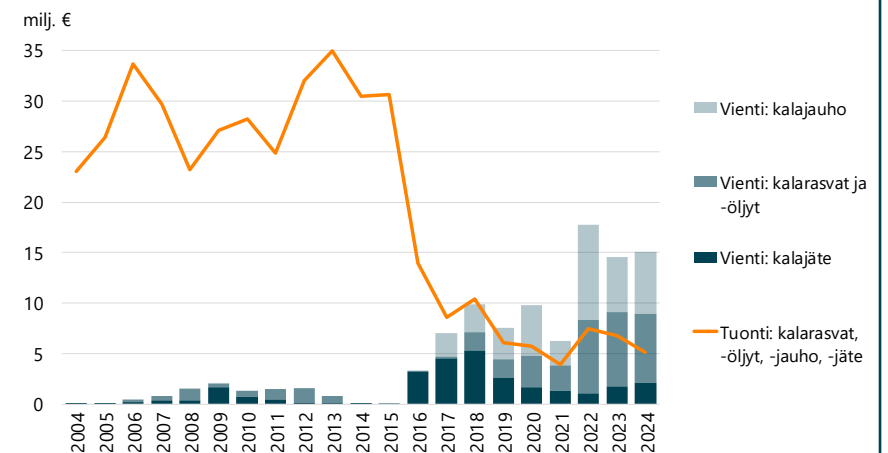
Lähde: Luke.

Kalarasvan ja -öljyn, -jauhon ja -jätteen tuontihinnat 2004–2024

Lähde: Luke.

Tuodun ja viedyn kalarasvojen, -öljyn, -jauhon ja -jätteen arvo 2004–2024

Lähde: Luke.

Kotimaisen vesiviljelyn kokonaistuotanto nousi

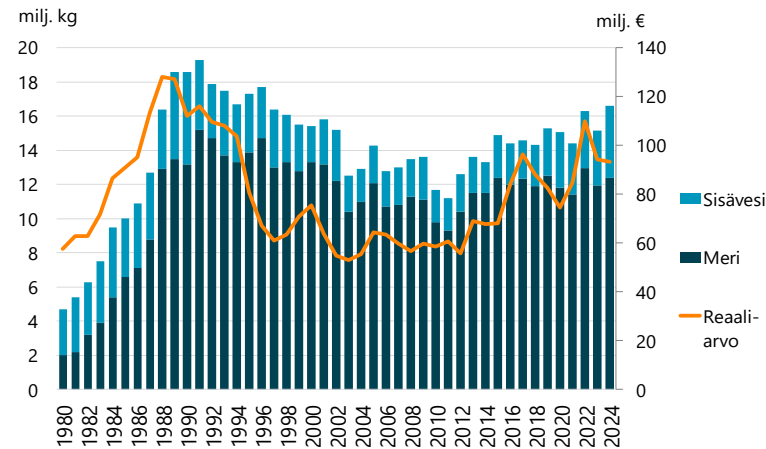
Suomen ruokakalatuotanto lisääntyi nopeasti 1980-luvulla ja oli 1990-luvun taitteessa korkeimmillaan yli 19 miljoonaa kiloa. Tämän jälkeen tuotanto vähentyi kansainvälisen kilpailun ja ympäristörajoitteiden kiristyessä. Viimeisten vuosien aikana kokonaistuotanto on kuitenkin kohonnut, ollen vuonna 2024 noin 16,6 miljoonaa kiloa.

Pääosa ruokakalasta tuotettiin verkkokasseissa merellä. Sisävesikasvatus on noussut 2010-luvun alun noin 2 miljoonasta kilosta yli 4 miljoonaan kiloon kiertovesikasvatuksen tuotannon lisääntyessä. Tuotannon arvo mädin kanssa oli 93 miljoonaa euroa, mikä oli lähes edellisvuoden tasolla, mutta selvästi alhaisempi kuin vuonna 2022, jolloin kalan hinta oli korkea.

Pääosa tuotannosta ja sen arvosta on kirjoloh-ta. Siika on seuraavaksi merkittävin laji. Muiden lajien osuus tuotannon määrästä on pysynyt vaatimattomana. Ruokakalatuotannon arvosta 17 % tulee kirjolohen mädistä, siiasta ja muista viljelylajeista.

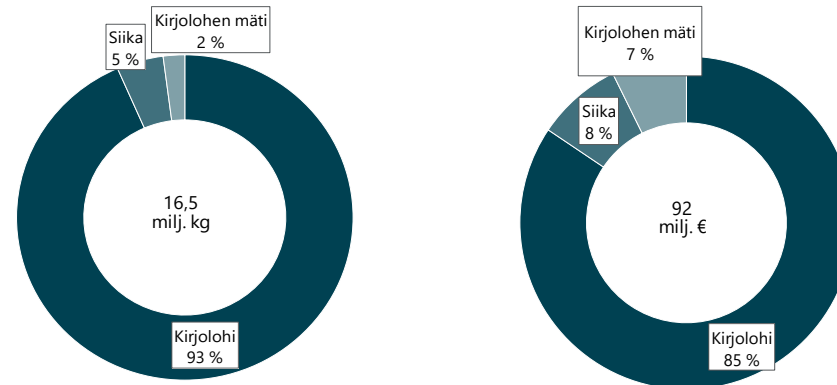
► Luke tilastot: [Vesiviljely](#)

Ruokakalatuotanto vuosina 1980–2024

Lähde: Luke.

Ruokakalatuotannon määrä ja arvo päätuotteittain vuonna 2024

Lähde: Luke.

Silakka- ja kilohailisaaliit laskivat

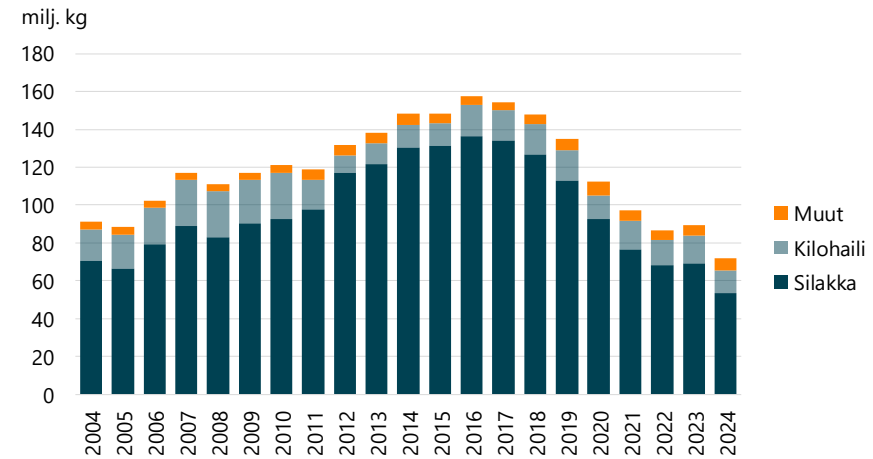
Suomen merialueen kaupallinen kalansaalis vuonna 2024 oli 72 miljoonaa kilo, kun vuotta aiemmin se oli 90 miljoonaa kilo. Silakka- ja kilohailisaaliit laskivat, mutta muiden lajien yhteissaalis nousi. Vuonna 2024 saaliin kokonaisarvo oli 36 miljoonaa euroa, josta silakan ja kilohailin osuus oli 66 prosenttia.

Pääosa silakasta ja kilohailista käytettiin kalajauhon raaka-aineeksi Suomessa, Virossa ja Tanskassa. Turkistalouden kysyntä väheni Suomessa edelleen. Silakkaa ja kilohailia vietiin elintarvikkeeksi Itä-Euroopan maihin. Silakkaa viedään kalanrehuksi Eurooppaan ja Australiaan. Silakan ja kilohailin saaliista vain 3 % käytettiin kotimaan kulutukseen.

► Luke tilastot: Kaupallinen kalastus merellä

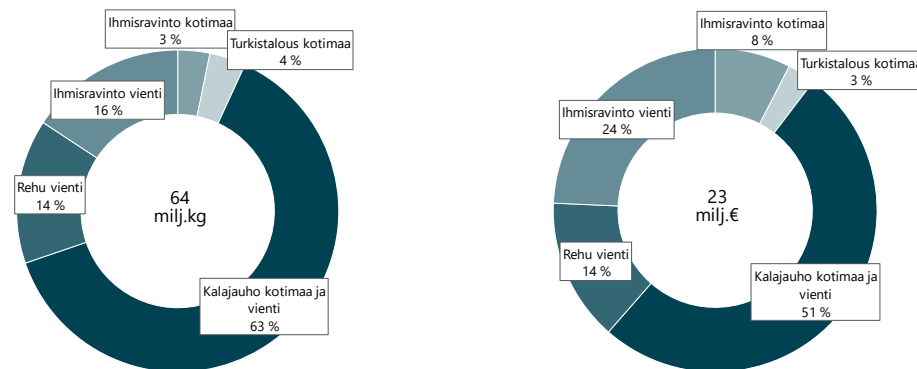
Huom.: Ruotsiin rantautetun silakan arvioitiin menevän kalajauhon raaka-aineeksi.

Kaupallinen merisaalis vuosina 2004–2024

Lähde: Luke.

Silakan ja kilohailin käyttö vuonna 2024

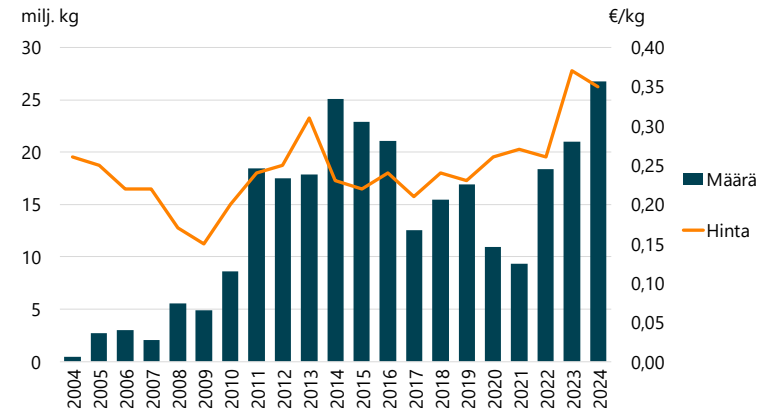
Lähde: Luke.

Silakan vienti nousi

Tuoretta ja pakastettua silakkaa vietiin vuonna 2024 yhteensä 47 miljoonaa kiloa. Viennin määrä ja arvo oli edellisvuotta suurempi, vaikka vientihinta oli hieman alhaisempi. Silakan viennin arvo oli yhteensä 20 miljoonaa euroa.

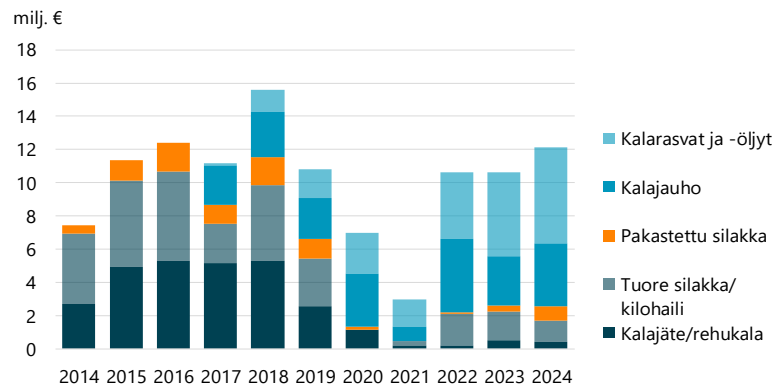
Selvästi eniten silakkaa viedään Viroon, minne vietiin kokonaista silakkaa tuoreena ja pakastettuna lähes 36 miljoonaa kiloa, arvoltaan 13 miljoonaa euroa. Silakan vientimäärä Tanskaan on vähentynyt noin 3 miljoonaan kiloon, kun vuonna 2015 silakkaa vietiin Tanskaan 27 miljoonaa kiloa. Tällä hetkellä pääosa Tanskan viennistä on silakasta ja kilohailista tehtyä kalajauhoa ja -öljyä.

Tuoreen silakan vientimäärät ja -hinnat

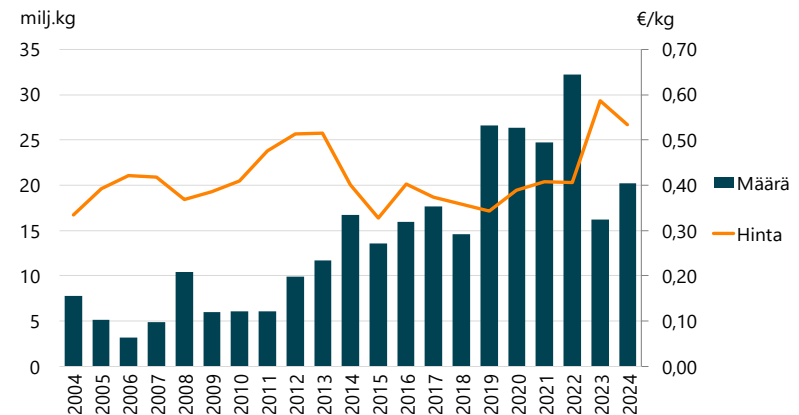
Lähde: Luke.

Rehuraaka-aineiden viennin arvo Tanskaan

Lähde: Luke.

Pakastetun silakan vientimäärät ja -hinnat

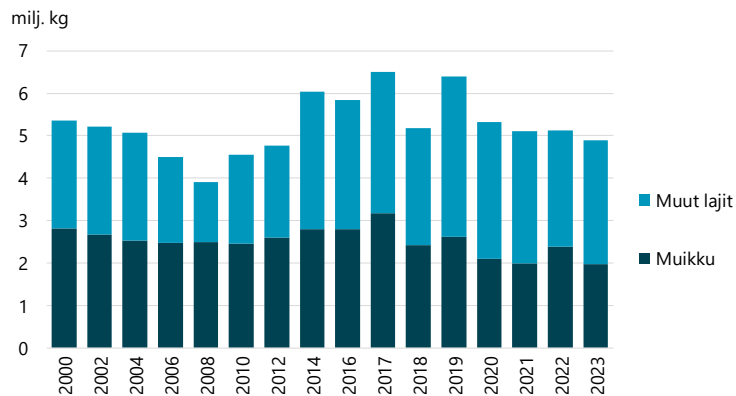
Lähde: Luke.

Luonnonkalaa rannikolta ja sisävesistä

Rannikkokalastajat saivat vajaat 7 miljoonaa kiloa kalaa vuonna 2024. Lisäksi rysäsilakkaa tuli vajaat 3 miljoonaa kiloa. Lohen saaliit ovat rannikolla vähentyneet ja vuonna 2024 saalis oli tois-taiseksi pienin. Myös siikasaaliit ovat vähentyneet 2000- ja 2010-luvulta. Vuonna 2024 rannikkokalastuksen arvo ilman rysäsilakkaa oli 12 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin se oli vajaat 10 miljoonaa euroa. Arvokkaimmat lajit olivat muikku, ahven, siika ja kuha.

Sisävesiltä pyydettiin vuonna 2023 vajaat 5 miljoonaa kiloa kalaa. Sisävesien kalasaaliin arvo oli noin 15 miljoonaa euroa, josta muikku- ja kuhasaaliiden osuus yli 10 miljoonaa euroa. Lisäksi pyydettiin rapua, jonka arvo oli lähes miljoona euroa.

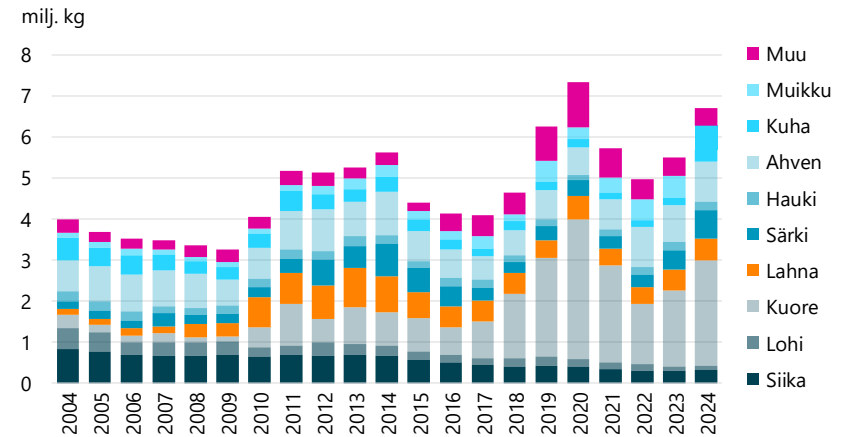
Sisävesisaaliin kehitys 2000–2023

Lähde: Luke.

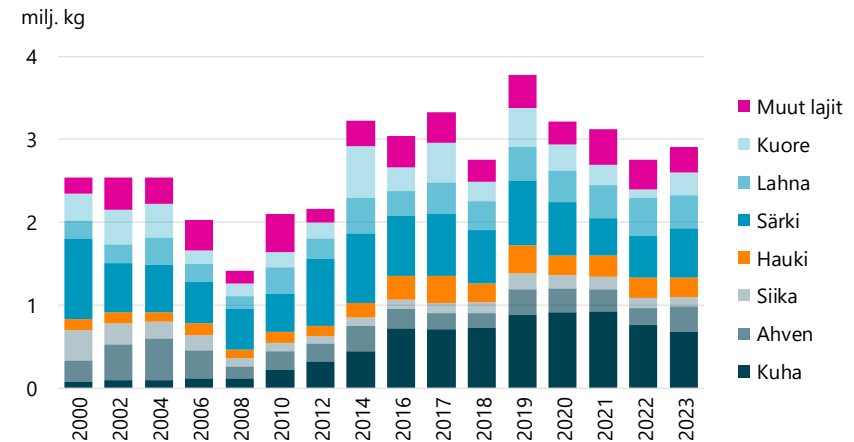
Huom.: Kuvassa rannikon kaupallinen saalis sisältää vain kuvaselitteessä näkyvät kalalajit. Näiden lisäksi rannikkokalastajat pyytävät verkoilla ja rysillä myös silakkaa.

Rannikon kaupallinen saalis ilman silakkaa, kilohailia ja turskaa 2004–2024

Lähde: Luke.

Sisävesisaaliin kehitys ilman muikkua 2000–2023

Lähde: Luke.

Kalojen hintakehityksessä vaihtelua

Silakan jalostusteollisuuden maksama hinta on noussut 2000-luvulla. Vientiin menevän elintarvikesilakan hinnassa on vuosittaista vaihtelua. Teollisuuskalan hinnat ovat olleet viime vuosina jokseenkin tasaisia, mutta kahtena viime vuotena teollisuussilakan hinnat olivat nousussa.

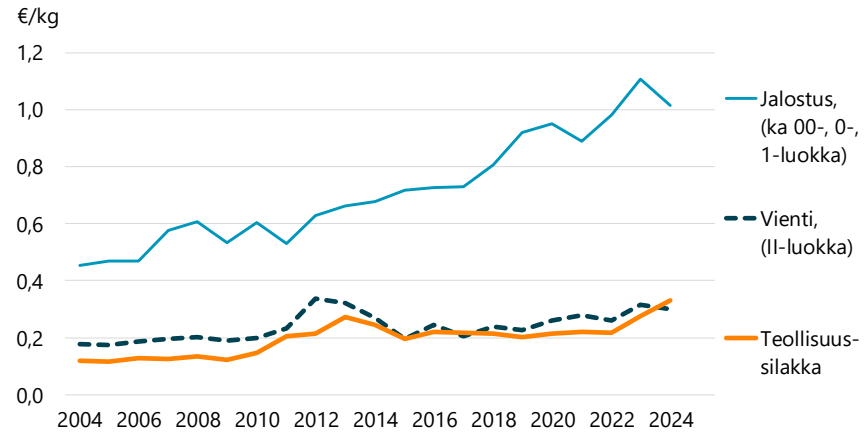
Tukkujen maksamat suomukalojen hinnat lasivat vuonna 2024. Lohen hinta on pitkällä aikavälillä noussut selvästi, mutta myös sen hinta laski vuonna 2024.

► Luke tilastot: Kalan tuottajahinta

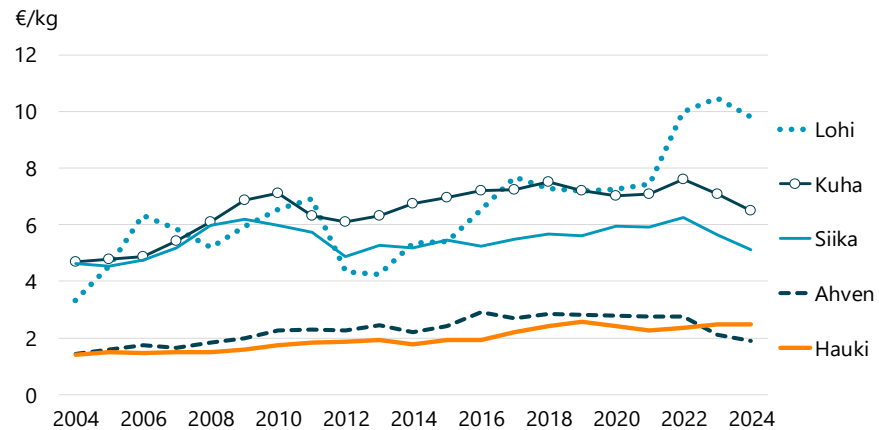
Kuva: Jari Niukko, Luke.

Silakan tuottajahinnat 2004–2024

Lähde: Luke.

Muiden kalojen tuottajahinnat 2004–2024

Lähde: Luke.

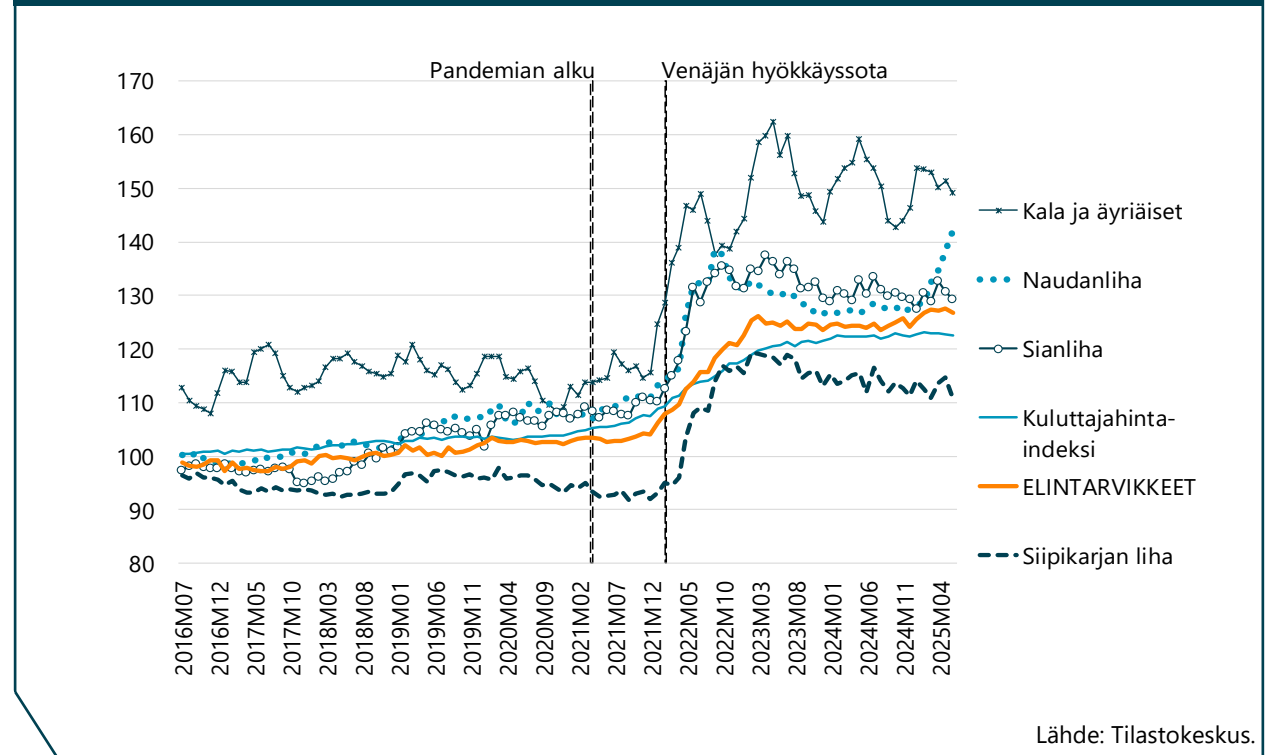
Kalan vähittäishinnat vaihdelleet voimakkaasti

Ruuan hintakehitys oli Suomessa pandemian aikana maltillisempaa kuin EU:ssa keskimäärin. Pandemiarajoitusten purkutoimet johtivat elintarvikkeiden hinnan kohoamiseen, vuonna 2021.

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota kiihdytti ruuan hintojen nousua, kun elintarvikeketjun kohonneet kustannukset siirtyivät kuluttajahintoihin. Kansainvälisen lohikaupan ongelmat ja riittämätön tarjonta heijastuivat Suomen kalamarkkinoihin. Tuoreen lohien hinta nousi räjähdysmäisesti. Vuoden 2022 loppupuolella myös lihan hinnat nousivat voimakkaasti. Elintarvikkeiden poikkeuksellinen kallistuminen, kuluttajien ostovoiman lasku ja kalan hinnan nousu heikensivät kalan kilpailuasemaa. Vuonna 2022 tuoreen kalan myynnin arvo laski 3 prosenttia ja myynnin määrä yli 25 prosenttia.

Vuonna 2023 elintarvikkeiden hintojen nousu hidastui ja kesän jälkeen naudan-, sian- ja siipikarjan lihan hinnat kääntyivät laskuun. Kalan hintakehitys poikkesi muista elintarvikkeista, ja se vaihteli voimakkaasti. Korkea ja nopeasti muuttuva hintataso heikensi kalan myyntiä. Vuonna 2023 tuoreen kalan myynnin arvo väheni 4,2 prosenttia ja myynnin määrä 10 prosenttia.

Elintarvikkeiden hintaindeksien kehitys 2016–2025

Vuonna 2024 elintarvikkeiden hinnat pysyivät vakaina. Naudan- ja sianlihan hintakehitys tasaantui, mutta siipikarjan lihan hinta laski edelleen.

Kalan hinnat vaihtelivat edelleen voimakkaasti. Vuonna 2024 kalan heikko markkinakehitys kääntyi. Tuoreen kalan myynnin arvo nousi 1,1 prosenttia ja myynnin määrä 4,1 prosenttia.

Elintarvikkeiden myynti kääntyi nousuun

Vuonna 2020 pandemian rajoitustoimet supistivat kodin ulkopuolista ruokailua ja kasvattivat päivittäistavarakaupan elintarvikemyyntiä. Kun vuonna 2021 rajoitustoimista luovuttiin, päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin kasvu alkoi hiipua. Vuonna 2021 myynnin arvo kasvoi runsas kaksi prosenttia. Yli puolet päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin kasvusta johtui valmisruokien kulutuksen kasvusta.

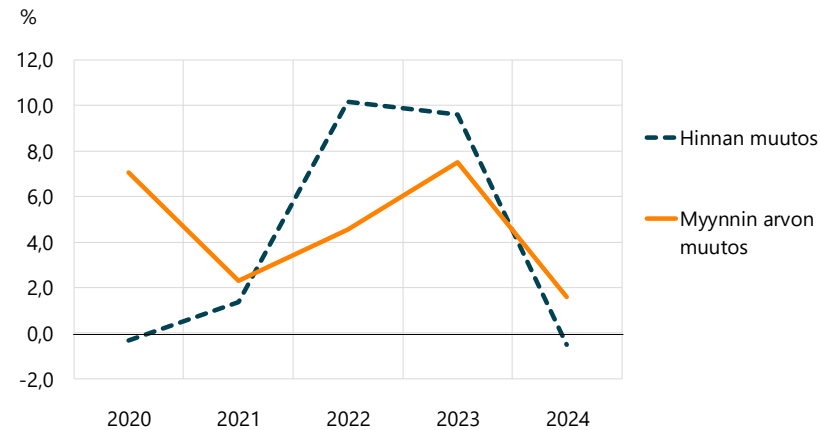
Vuonna 2022 päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin arvo kasvoi vajaa 5 prosenttia. Samaan aikaan elintarvikkeiden vähittäishinnat nousivat yli 10 prosenttia. Myyntimäärät laskivat, sillä myynnin arvon kasvu jäi selvästi hintojen nousua hitaammaksi.

Päivittäistavarakaupan elintarvikkeiden myyntimäärät laskivat myös vuonna 2023. Vähittäishintojen nousu ylläpiti myynnin arvon kasvua. Hinnat nousivat lähes 10 prosenttia, kun myynnin arvo 7,5 prosenttia.

Vuonna 2024 elintarvikkeiden hinnat laskivat ja myynti kääntyi hienoiseen kasvuun. Myyntimäärä nousi 2,1 prosenttia ja myynnin arvo 1,6 prosenttia. Puolet elintarvikemyynnin kasvusta johtui valmisruokien kulutuksen kasvusta.

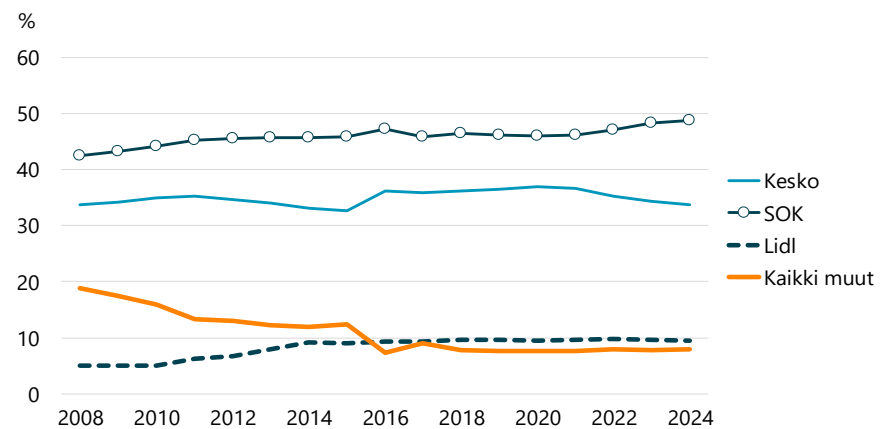
Päivittäistavarakaupan kahden suurimman ryhmittymän yhteenlasketut markkinaosuudet ovat säilyneet vakaina. S-ketju on kasvanut 2020-luvulla. Se on nostanut markkinaosuuttaan 6 prosenttia. Keskon markkinaosuus on vastaavasti laskenut 9 prosenttia 2020-luvun aikana.

Päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin arvon ja hinnan muutos 2020–2024

Lähde: PTY.

Päivittäistavara-ryhmittymien markkinaosuuksien kehitys 2008–2024

Lähde: PTY.

Paneeliyritysten näkemyksiä

- Finnish Freshfish Oy Kalamesta
- Hätäla Oy
- Kalaneuvos Oy
- Kalaset Oy
- Lerøy Finland Oy
- Länsirannikon Kala Oy
- Martin Kala Oy
- Selkämeren jää Oy

Kuvat: Pro Kala ry.

Lohikalamarkkinat

- Kuluttajien epävarmat talousnäkymät heijastuivat elintarvikekaupan kehitykseen.
- Kalan kysyntä oli alkuvuonna heikko. Hinnat pysyivät korkeina ja lohen tuonti jäi keväällä edellisvuotta pienemmäksi.
- Tilanne muuttui kesällä 2024, jolloin markkinoille alkoi tulla poikkeuksellisen paljon lohta Norjan tuotanto-ongelmien takia. Hinnat laskivat voimakkaasti ja pysyivät loppuvuoden edellisvuotta edullisempina. Kalan kysyntä piristyi vähittäiskaupassa, sillä markkinoille tuli edullista, pienikokoista 1-3 kilon kalaa, joka sopi erinomaisesti Suomen markkinoille. Edullinen lohi houkutteli vähittäiskauppaa lisäämään myyntiä ja kampanjointia etenkin loppuvuonna.

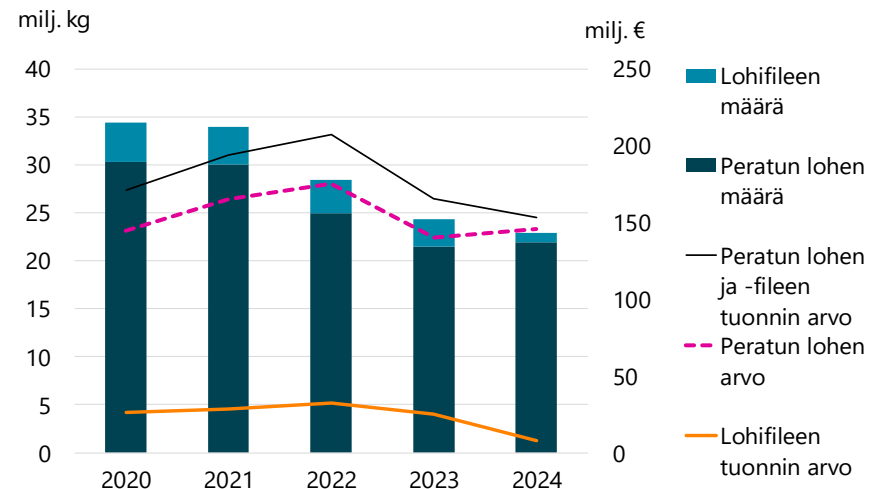
Luonnonkalamarkkinat

- Silakan kunto parani huomattavasti. Kohonneen laadun ja hyvän kansainvälisen kalajauhon kysynnän ansiosta silakan hinta nousi. Elintarvikevienti Itä-Eurooppaan säilyi hyvänä, mutta kotimaan elintarvikekysyntä heikkeni. Muikun markkinat pysyivät vakaina. Kuhaa oli runsaasti tarjolla ja hintaa jouduttiin kysynnän vahvistamiseksi laskemaan.
- Särkikalamarkeinat ajautuivat epätasapainoon vähäisen kysynnän takia.

Lohen markkinakehitys kääntyi kasvuun

- Lohimarkkinoiden kehitys on ollut vuoden 2020 jälkeen heikkoa. Hinta on pysynyt korkeana ja kysyntä laskenut. Markkinakehitys kääntyi parempaan suuntaan vuonna 2024, jolloin Norjasta tuodun tuoreen peratun lohien määrä ja arvo kääntyi kasvuun. Suomessa fileoidun lohien määrä nousi vuoteen 2023 verrattuna.
- Lohifileen tuontimarkkinat kehittyivät päinvastaiseen suuntaan. Norjasta tuodun tuoreen lohifileen tuontimäärä romahti kolmasosaan edellisvuodesta, sillä merkittävä toimija poistui markkinoilta.
- Vuonna 2024 Norjasta tuodun tuoreen lohien ja lohifileen yhteenlaskettu määrä ja arvo jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi.

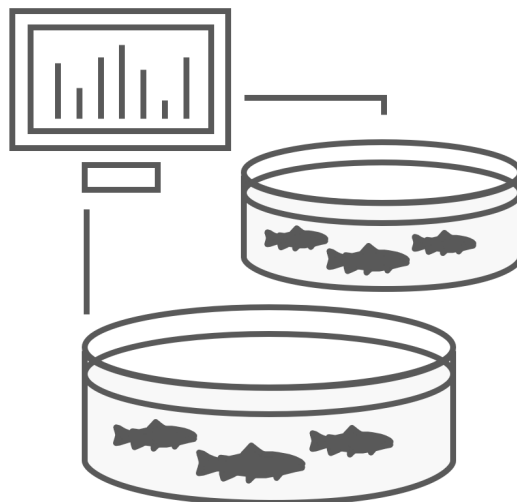
Norjasta tuodun tuoreen lohien ja lohifileen tuontimäärän ja arvon kehitys 2020–2024

Lähde: Statistics Norway.

Yhdysvaltain tuontitullit voivat laskea lohen kysyntää 2025

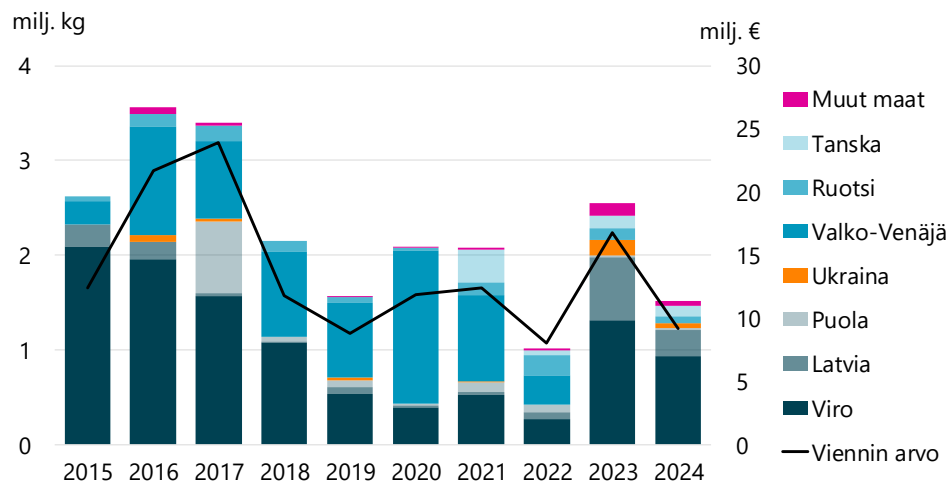
- Lohimarkkinoiden epävakaa tilanne jatkuu vuonna 2025. Hinnat ovat pysyneet alhaalla kesästä 2024 lähtien eivätkä hinnat ole noudattaneet sesonginmukaista normaalia vaihtelua, vaan pysyivät alhaalla myös talvella ja keväällä 2025. Kysyntä jäi tuolloin heikoksi, sillä eurooppalainen jalostusteollisuus käytti raaka-aineena kesän 2024 hinnan laskun jälkeen hankittua lohta.
- EU:n heikon kysynnän takia Norja kasvatti nopeasti lohen vientiä Yhdysvaltoihin ja maa nousi norjalaisen lohen suurimmaksi vientimaaksi alkuvuonna 2025.
- Yhdysvaltain voimakkaat kauppapoliittiset ulostulot ovat heikentäneet kansainvälisten kalamarkkinoiden näkymiä. Elokuussa 2025 Yhdysvallat asetti 15 prosentin tullit Euroopan unionin ja Norjan tuotteille. Tullien vaikutuksesta lohen kysynnän ennustetaan laskevan 2 prosenttia maailmalla. Kysynnän lasku tulee heikentämään myös lohen hintakehitystä.
- Norjan tuotannon odotetaan kasvavan vuonna 2025 ja markkinoille tarjotaan enemmän kalaa kuin vuonna 2024.

Kirjoloheen vientimarkkinat heikkenivät

- Lohen vahvasta markkina-asemasta huolimatta kirjolohi on säilynyt tärkeänä tuotteena kotimaan tuorekala- ja jaloste-markkinoilla. Vuonna 2024 kirjoloheen hinta säilyi lohen maailmanmarkkinahintaa vakaampana, mutta lohen pitkään jatkunut alhainen hinta heikensi kirjoloheen kilpailutilannetta. Vähittäiskaupassa ja jalostuksessa kirjolohi korvautui jossain määrin edullisella lohella, sillä hinta vaikuttaa aiempaa enemmän kuluttajien ruokavalinnoissa.
- Edullinen lohi heikensi kirjoloheen vientimarkkinoita. Tuoreen kirjoloheen vienti romahti puoleen ja pakastetun kirjoloheen vienti kolmannekseen vuoteen 2023 verrattuna.

Tuoreen kirjoloheen vientimäärän ja -arvon kehitys 2015–2024

Lähde: Luken ulkomaankauppatilastot.

- Särjen markkinatilanne heikkeni keväällä 2024, kun särjestä valmistettujen tuotteiden kysyntä laski jyrkästi. Muutoksen syynä on kuluttajien heikko talous ja niukka markkinointi. Pienemmille paikallisille jalostajille särkikalat ovat tuoneet uusia kehitysmahdollisuuksia, mutta jalostusteollisuudelle särkikaloilla ei ole ollut suurta liiketaloudellista merkitystä. Kotimaan särkikalamarkkinoiden kehitys on toistaiseksi pysähtynyt. Särkikaloille etsitään uusia markkinoita, mahdollisesti kotimaan ulkopuolelta.
- Myös pienikokoisen ahvenen markkinatilanne heikkeni keväällä 2024. Yhä suurempi osa kalasta viedään tuoreena tai pakastettuna Viroon tai Puolaan. Osa jalostetusta kalasta myydään Keski-Euroopan markkinoille, mutta osa jalostetusta kalasta tuodaan takaisin Suomen markkinoille.
- Kuhan kysyntä on säilynyt vakaana. Keväällä 2024 kuhan poikkeuksellisen hyvät saaliit tuottivat markkinoille ylitarjontaa, mikä johti hinnan laskuun ja markkinoiden tasapainottumiseen.
- Muikkumarkkinat ovat pysyneet tasaisina. Peratun muikun osuus kasvaa kuluttajamarkkinoilla.

Kuva: Erkki Oksanen, Luke.

- Kalanjalostusteollisuudesta on viime vuosina poistunut kaksi suurta toimijaa. Virolaisomisteinen Heimon Kala Oy:n siirtyi Kala-neuvokselle vuonna 2022 ja norjalaisomisteinen Escamar Seafood lopetti toiminnan Suomessa keväällä 2024. Muutos on tuonut kasvumahdollisuuksia muille yrityksille.
- Kalanjalostusteollisuuden tilanne on pysynyt koronan jälkeen tiukkana. Nopea kustannusten nousu on tasaantunut, mutta kustannukset nousevat edelleen. Kalanjalostuksen haasteet tulevat jatkumaan alan suurissa ja myös pienemmissä yrityksissä.
- Kalanjalostusteollisuus on tehostanut ja tulee edelleen tehostamaan toimintaansa. Tiukalla kustannus seurannalla ja kulukurilla pystytään kannattavuutta vahvistamaan.
- Lohen hintojen lasku kesän 2024 jälkeen mahdollisti volyymin kasvattamisen, tuotannon tehostamisen ja kannattavuuden parantamisen. Suomalaisten yritysten on jatkuvasti tehostettava toimintaansa ylläpitääkseen kansainvälistä kilpailukykyä, sillä suomalaisten kaupparyhmien omien tuotemerkkien kilpailutus on osittain kansainvälistä.
- Nykyisessä heikossa taloustilanteessa uudet yrityskaupat ovat epätodennäköisiä.

Edullinen lohi lisäsi vähittäiskaupan kampanjointia

- Edullinen lohi palautti kampanjonnin. Vähittäiskauppojen lohikampanjat on olleet suuria ja säännöllisiä. Kampanjoilla luodaan edullista mielikuvaa. Keskusliikkeet ovat tukeneet kampanjoita, sillä kaupparyhmittymät ovat pyrkineet nostamaan markkinaosuuksia.
- Tokmannin tai Sparin laajeneminen elintarvikekauppaa saattaa piristää kalamarkkinoita. Kasvu on hidasta, sillä uusien tuoretuotemyymälöiden laajeneminen vie aikaa.
- Kaupan omien merkkien valikoima on säilynyt laajana. SOK teki merkittävän muutoksen siirtymällä kansainväliseen COOP-tuotemerkin. Valmistajien kilpailutus on tiukkaa, mutta kaupan omat merkit kiinnostavat jalostajia, sillä suuret tuotantomäärät mahdollistavat tehokkaan tuotannon.
- Muuttuvat kulutustottumukset heikentävät tuoreen kalan kysyntää. Nuoret eivät syö kalaa kuten aiemmat sukupolvet ja ruuan valmistaminen on harvinaistunut.
- Ravintoloiden tilanne on säilynyt vaikeana, sillä asiakkaita on niukasti. Työpaikkaruokailu supistui pysyvästi koronarajoitusten seurauksena. Julkisten keittiöt käyttävät aiempaa useammin halvempia raaka-aineita ja edullisempaa tuontikalaa. Kalaa tarjotaan ravintoloissa ja suurtalouksissa vähän. Kalanjalostusyrietyksillä olisi mahdollisuus kehittää ja tarjota erikoisasiakkaan tarpeita vastaavia tuotteita.

Kiinnostus kalaa sisältäviin valmisruokiin kasvamassa

- Valmisruuat on nopeimmin kasvava elintarvikeryhmä. Niiden kulutus on kasvanut koronarajoitusten jälkeen lähes 10 prosenttia vuodessa.
- Yhä useammassa valmisruuassa on mukana myös kalaa.
- Kala on muita vaihtoehtoja kalliimpi raaka-aine. Valmisruokien valmistajat kysyvät usein sopivan hintaisia, valmisruokiin soveltuvia komponentteja, kuten kalamassoja.
- Kala soveltuu hyvin korkealaatuisiin, lyhyen päiväyksen tuotteisiin, kuten salaatteihin ja valmiisiin leipiin.
- Kaupparyhmien Privat Label -tuotteissa on myös kalavaihtoehtoja.

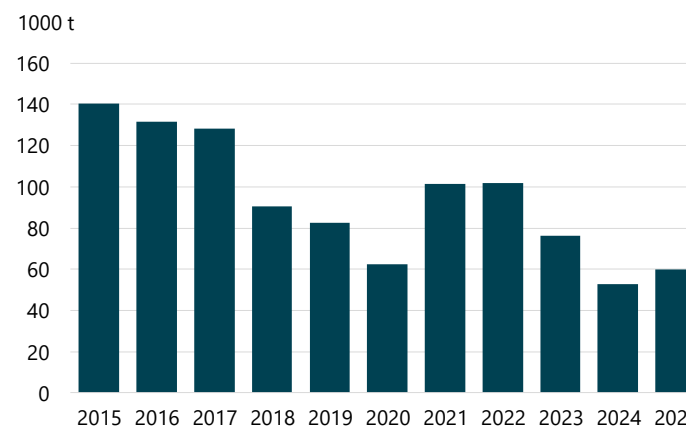
Silakan kysyntä supistumassa vähittäiskaupassa

- Silakka on aiempia vuosi lihavampaa ja elintarvikemarkkinoille tarjottu silakkafilee on laadukkaampaa. Tästä huolimatta silakan kysyntä heikkeni vähittäiskaupassa. Kulutuksen vahvistamiseksi silakkafileen hintaa jouduttiin laskemaan.
- Myyntimääriä pystytään jonkun verran nostamaan vähittäiskaupan mainostuksella. Mutta silakka ei ole riittävän mielenkiintoista ruokaa nykyisessä muodossa.
- Silakka on tärkeä raaka-aine suurkeittiömarkkinoilla. Kysyntä on ympärivuotista, mutta ongelmia syntyy kesällä, jolloin saataavuus on heikkoa.
- Silakkapohjaiselle tuotekehityksellä pyritään vahvistamaan silakan ympärivuotista tarjontaa.
- Nahaton silakkafilee on kiinnostava, miedon makuinen raaka-aine, jonka toimitukset teollisuuteen ja suurkeittiöihin ovat kasvamassa.
- Syksyn silakkamarkkinoilla on edelleen positiivinen vaikutus silakan kysyntään.
- Puutteellinen tieto silakan PFAS-pitoisuuksista ja niiden kehittymisestä vaikuttaa silakan markkinoihin.

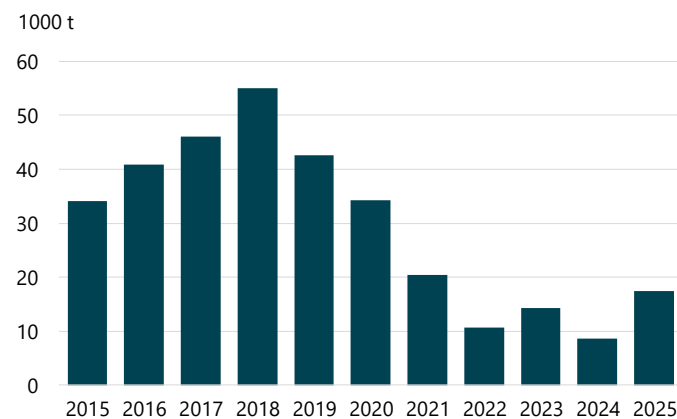
Vuoden 2024 pieni silakkakiintiö riitti koko vuoden

- Silakan kalastuskiintiöiden vaihtelut ovat vaikeuttaneet kalastusta ja markkinoita. Tasaisempaan trendiin perustuvat kiintiöt toisivat vakautta ja suunnitelmallisuutta silakkamarkkinoihin.
- Vuonna 2024 silakkakiintiö oli pieni, mutta vaikeiden talvikalastusolosuhteiden takia kalaa riitti vuoden loppuun asti. Syksyllä 2024 silakan kunto parani aiempiin vuosiin verrattuna ja talven 2025 jälkeen silakka on ollut lihavaa ja rasvaista. Myös silakan fiileeraussaanto on ollut aiempia vuosia parempi.

Kalastuskiintiö – Pohjanlahti

Kalastuskiintiö – Saaristomeri, Suomenlahti, Itämeren pääallas

Lähde: SAKL.

Itä-Eurooppaan viedään pakastettua silakkaa ja norssia

- Koon mukaan lajiteltua, pakastettua silakkaa viedään elintarvikkeeksi Valko-Venäjälle ja Ukrainaa. Kalalla on kysyntää, mutta myynti Valko-Venäjälle voi olla hankalaa.
- Ruotsin elintarviketeollisuuteen viedään silakkaa hapansilakan valmistukseen
- Pakastettua norssia viedään Ukrainaan ja Balttiaan. Norssista valmistetaan kuivaamalla ja suolaamalla perinteisiä suolapaloja.

Pienikokosta silakkaa viedään kalarehuksi

- Silakkaa viedään kalanrehuksi Välimerelle. Rehukalan vienti Australiaan on ollut ajoittain pysähdyksissä.

Kalajauhoteollisuudelle riitti raaka-ainetta

- Hyvän maailmanmarkkinatilanteen takia suomalaiset ja virolaiset kalajauhotehtaan maksoivat korkeaa hintaa silakka- ja kilohailiraaka-aineesta vuonna 2024. Vaikka silakkakiintiö oli aiempaa pienempi, raaka-ainetta riitti kalajauhotehtaisiin, myös uusimpaan Kaskisten laitokseen.

- Tuulivoima-suunnitelmat aiheuttavat huolta, sillä ne saattavat uhata silakan tärkeitä pyynti- ja kutualueita. Pienten kalastusyritysten vaikutusmahdollisuudet tuulivoima-alueiden suunnittelussa jäävät vähäisiksi. Tuulivoimat voivat pahimmillaan lopettaa silakan troolikalastuksen.
- EU kiristää kalastuksen valvontaa. Uudet säädökset velvoittavat aiempaan tarkempia, vesillä tehtäviä saalis- ja sivusaalisarvioita. Järjestelmä on Suomessa työläs ja kankea. Saaliiden purkaminen saattaa siirtyä pois Suomesta, jos järjestelmät ovat muissa maissa Suomea joustavampia.

Ympäristö- ja erikoismerkittyjen kalatuotteiden kysynnän kasvu vähäistä

- Kalan ympäristö- ja erikoismerkit liittyvät nousukauteen. Taloudellisesti tiukassa tilanteessa kuluttajat ovat haluttomia maksamaan lisähintaa. Vastuullisuustuotteiden kysynnän kasvu on jäänyt vähäiseksi verrattuna aiheesta käytyyn julkiseen keskusteluun.

Kalan PFAS-pitoisuuksien seuranta tärkeää

- Tulokset silakan ja muiden kalalajien kohonneista PFAS-pitoisuuksista yllätti kalanjalostusteollisuuden ja viranomaiset. Kalamarkkinoiden vakaa kehitys edellyttää, että tieto PFAS-pitoisuuksista on ajantasaista ja että pitoisuuksien kehittymistä seurataan.

Sivuvirtojen hyödyntäminen on tehostunut

- Yhteistyö sivuvirtoja jalostavien ja hyödyntävien yritysten kanssa kehittyy edelleen. Lemmikkieläinteollisuus hyödyntää monipuolisesti kalanjalostuksen sivuvirtoja. Turkistarhaus käyttää yhä pienemmän osuuden sivuvirroista.

Lähteet

- EUMOFA. 2024. The EU fish market 2024. https://eumofa.eu/documents/20124/145239/EFM2024_EN.pdf/bd21aeb4-4a3e-3f6e-9f3f-b386fcb0a6ec?t=1733150606293
- FAO. 2024. a. Food Outlook – Biannual report on global food markets. Food Outlook, November 2024. Rome. <https://doi.org/10.4060/cd5655en>
- FAO. 2024. b. The State of World Fisheries and Aquaculture 2024 – Blue Transformation in action. Rome. <https://doi.org/10.4060/cd0683en>
- FAO. 2025. a. Food Outlook – Biannual report on global food markets. Food Outlook, June 2025. Rome. <https://doi.org/10.4060/cd5655en>
- FAO. 2025. b. *International markets for fisheries and aquaculture products – Second issue 2025, with January–December 2024 statistics*. GLOBE-FISH Highlights, No. 2-2025. Rome. <https://openknowledge.fao.org/items/f9119fb0-1660-4ac6-a23f-ddaec9f05672>
- IntraFish. <https://www.intrafish.com>
- Lerøy Seafood Group annual report 2024. <https://www.leroyseafood.com/globalassets/02--documents/english/annual-reports/lsg-annual-report-2024.pdf>
- Luke. Tilastotietokanta. <https://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/>
- Marine ingredients organisation IFFO. <https://www.iffocom.com/>
- Mowi integrated annual report 2024. <https://mowi.com/wp-content/uploads/2025/03/Mowi-Integrated-Annual-Report-2024.pdf>
- Mowi Salmon Farming Industry Handbook 2025. <https://mowi.com/wp-content/uploads/2025/06/2025-Salmon-Farming-Industry-Handbook.pdf>
- Norwegian Seafood Council. <https://en.seafood.no/>
- OECD/FAO. 2025. OECD-FAO Agricultural Outlook 2025-2034, Paris and Rome, <https://doi.org/10.1787/601276cd-en>
- PTY. Päivittäistavara kauppa ry. <http://www.pty.fi>
- SAKL. Suomen Ammattikalastajaliitto. <https://sakl.fi/>
- SalMar Annual Report 2024. <https://ml-eu.globenewswire.com/Resource/Download/1da20c9a-09bb-4d58-8e81-72f7942be36f>
- SalmonBusiness. www.salmonbusiness.com
- Statistics Norway. <https://www.ssb.no>
- Tilastokeskus. Tilastotieto. <https://www.stat.fi/tilastotieto>
- Undercurrent Price portal. <https://www.undercurrentnews.com>
- U.S. Department of Agriculture. U.S. Seafood Imports Expand as Domestic Aquaculture Industry Repositions Itself. 2024. <https://www.ers.usda.gov/amber-waves/2024/may/u-s-seafood-imports-expand-as-domestic-aquaculture-industry-repositions-itself>

Lisätietoa

Lisätietoa kalamarkkinoista antaa:

Tutkija Kaija Saarni, kaija.saarni@luke.fi, puh. 029 532 7683

ISBN 978-952-419-097-8 (verkkojulkaisu)
ISSN 2342-7639 (verkkojulkaisu)
URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-097-8>

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)
Kirjoittajat: Kaija Saarni ja Jari Niukko
Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2025
Julkaisuvuosi: 2025
Kannen kuva: Pekka Salmi, Luke

Löydät meidät verkosta

luke.fi

Luonnonvarakeskus (Luke) Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki